

ספר נשמת הזוהר

חלק א'

בו יבואר סגולת ומעלת אמירת "נשמת כל חי" ליקוטים
מן הזוהר הקדוש וכתבי האריז"ל, וספרי קבלה, וספרי
בעל שם טוב הקדוש ותלמידיו, ושאר ספה"ק, המקיפים
כללים יסודיים ועיקרים הנוגעים לאמירת התפלה
הקדושה הלזו.

והמעייין בבתרי אמרותיהם בלי ספק יקבל תועלת גדולה
ונפלאה בהתעוררות בלתי גבול להתאמץ ולהתחזק
להתפלל תפלה הקדושה הלזו.

יצא לאור ע"י מפעל הזוהר העולמי, עיה"ק בית שמש תובב"א
חודש אדר שנת תשע"ב לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

מכתבי הסכמה מגדולי ישראל, כבר באו בדפוס בשאר
הספרים שהוצאנו לאור וזכרון אחד עולה לכאן ולכאן

"מפעל הזוהר העולמי"

רחוב כי תשאל לכיש 24/8

רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

עימוד ועיצוב ספרים מקצועי

'מקראי אור'

052-7615936

yoel32@neto.net.il

הקדמה

יִשְׁתַּבַּח הַבּוֹרָא וְנוֹתֵן הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר עוֹמֵד וְסוֹמֵךְ אוֹתִי מִיּוֹם הַיּוֹתֵי עַל הָאָדָמָה וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְזִיכְנִי לִרְאוֹת עֵין בְּעֵין הַשְּׁגַחַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, נִסִּים גְּלוּיִים וְנִסְתָּרִים. וְאֲדוֹר נֶדֶר לַד' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר אֲבוֹתַי הִתְהַלְכוּ לִפְנֵי בְּתָמִים, אִם ד' יִהְיֶה עִמָּדִי וִירָאֵנִי חֲסִדִּים גְּלוּיִים אֲבֹא בְּעִרִּיכַת הַסֵּפֶר עַל עֲנִיִּי "נִשְׁמַת", כְּדִי לַהֲדוֹת לִשְׁם ד'. עַל כֵּן אַחֲרֵי שְׁנוֹכַחְתִּי לִרְאוֹת בַּחוּדֵשׁ שֶׁבֶט הַשְּׁתָּא, נִסִּים וְנִפְלְאוֹת אֲשֶׁר אֵין כָּאֵן הַמָּקוֹם לִפְרֹטֶם, כִּי רַבִּים הֵם [וְכַפִּי שְׁאֲשֻׁמִּיעַ בַּעֲזָה־שִׁי"ת בַּסְּעוּדַת הַהוֹדָאָה בְּיוֹם ג' פֶּרֶשֶׁת תְּצַוֶּה ה' אֶדְר תִּשְׁע"ב] בְּאִתִּי בַּמְּגִילַת סֵפֶר כִּיד ד' הַטּוֹבָה עָלַי.

וְהִנֵּה הָאֲמַת אֲגִיד וְלֹא אֲכַחֵד, כִּי רַבִּים קָמוּ עָלַי וְעַכְּבוּ בַּעֲדֵי זֶה אַרְבַּע פַּעֲמִים (שְׁאֲחֲרֵי שֶׁהִדְפַּסְתִּי לַעֲרֹךְ לִפְנֵי שֶׁבַע שָׁנִים נֶעֱלַם הַסֵּפֶר מִיָּדִי, כְּמוֹ שֶׁעוֹד הִרְבֵּה חִיבוּרִים נֶעֱלְמוּ), רַבִּים אָמְרוּ לְנַפְשִׁי לְהוֹצִיא לְאוֹר חִיבוּר עַל "נִשְׁמַת", וְהִשְׁטֵן עִמָּד לְנֶגֶד חִיבוּרִי, וְלֹא שִׁקֵּט וְלֹא נָח, כְּדִי שֶׁלֹּא יֵצֵא חִיבוּר זֶה לְאוֹר עוֹלָם (עֵיין סֵפֶר לִיקוּטֵי זוֹהַר תְּהִילוֹת דּוֹד בַּהֲקִדְמָה בְּאַרְיָכוֹת), וְעַתָּה בַּעֲבָרִי בַּשַּׁעַר, וּבְרַכְתִּי עַל הַמוֹגֵמֶר, אֲפֵרוּשׁ כְּפִי לְיוֹשֵׁב מְרוֹמִים בַּהוֹדָאָה עַל הָעֵבֶר שֶׁעֲזָרְנִי עַד הַיּוֹם וּבַתְּפִילָה עַל הָעֵתִיד, וְאַל תִּטְשֵׁנִי ד' אֱלֹקֵינוּ לְנִצָּח, עַד הַתְּגִלָּה כְּבוֹד שָׁמַיִם עָלֵינוּ בַּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

תוכן הענינים

א.	"נשמת כל חי מזוהר פרשת תרומה.....	ז.
ב.	הנשמה הזו שיוצאת ממנו יש רשות לברך את המקום הזה.....	ז.
ג.	מקבלת ברכות מאותן נשמות עליונות שמברכות אותה בארבעים וחמש תבות כחשבון מ"ה	
	מנשמת כל חי עד והאחרונים.....	ז.
ד.	אשרי העם שיודעים לסדר את שבח רבונם כראוי.....	ח.
ה.	דוד המלך אמר את זה בשעה שהיה מתקן ומסדר את תשבחת המלך.....	ח.
ו.	אל תרחק להסתלק מאתנו ולעזב אותנו.....	ח.
ז.	ובעוד שהוא בסוד עמו, לא מתרחקת ממנו כלל.....	ח.
ח.	הקדוש ברוך הוא, אף על גב שהתעלה למעלה למעלה באין סוף, מיד חוזר למקומו.....	ט.
ט.	אשרי העם שפכה לו אשרי העם שה אלהיו.....	ט.
י.	אמר ר"א לר"ש אביו, אבא, עד כאן היינו יושבים בצל של עץ החיים בגן עדן.....	ט.
יא.	מקור התפילה של "נשמת כל חי".....	י.
יב.	בדבר מחבר תפילת "נשמת כל חי" מצאנו דעות ומסורות שונות.....	י.
יג.	סעודה של מצוה.....	יא.
יד.	פירות הנושרים למעשה.....	יב.
טו.	אמירת "נשמת" כסגולה לישועה.....	יד.
טז.	סגולתה.....	טו.
יז.	להצלחת העובר, טוב לומר בכל יום נשמת כל חי.....	יח.
יח.	זמן אמירתה.....	יט.
יט.	עובדות והנהגות מגדולי ישראל בתפילת "נשמת".....	כ.
כ.	נדרי אשלם.....	כג.
כא.	רשיות לנשמת.....	כד.
כב.	מספר הקדוש פרי עץ חיים.....	כה.
כג.	רבי חיים ויטאל זי"ע - שער הכוונות.....	כז.
כד.	אשרי מי שמתקן לשכינה דירה נאה בלבו, כלים נאים באבריו וכו'.....	כח.

מבוא

מטרת בריאת האדם - להודות לה'

כתב הרמב"ן (סוף פרשת בא): "כוונת כל המצוות שנאמין באלקינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין לעלין בתחתונים חפץ מלבד זה שידע האדם ויודה לאלוקיו שבראו, וכוונת רוממות הקול בתפילות, וכוונת בתי כנסיות, וזכות תפילת הרבים, זהו שיהיה לבני אדם מקום יתקבצו וידו לאל שבראם והמציאם, ויפרסמו זה ויאמרו לפניו: בריותיך אנחנו!".

חובת כל אדם לשבח לה'

אמרו חכמינו זכרונם לברכה על דוד המלך עליו השלום, שהיה עוסק כל הלילה בשירות ותשבחות, עד שחבר ברוח הקודש את ספר תהלים הנפלא, שבו כלל כל מיני שירות, זמירות ותשבחות שבעולם, ויש לשירות הללו שייכות לכל הנבראים כולם, וכמו שאומרים ב"נשמת כל חי": "שכן חובת כל היצורים לפניך, ה' אלקינו, להודות, להלל, לפאר, לרומם, להדר ולברך ולקלס כל דברי שירות ותשבחות דוד בן ישי". הרי שחובת כל אדם להודות ולהלל לה'.

הודאה ושבח לה' יתברך

נאמר בילקוט תהלים (מזמור קל"ו): "לעושה נפלאות גדולות לבדו" (תהלים קל"ו ד) - וכי מישוהו אחר עשה עמו דבר שהוא אומר "לבדו"? אלא לבדו יודע מה פלאים עושה. כיצד? אדם נתון על המיטה והנחש לפניו בארץ. בא לעמוד הרגיש בו הנחש וברח מלפניו, ואינו יודע מה פלאים עשה הקדוש ברוך הוא עמו, ומי יודע? הקדוש ברוך הוא. **וכן** הוא אומר (תהלים מ ו) "רבות עשית אתה ה' אלהי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין ערוך אליך", אין לי להעריך שבחך, ואין כדאי לספר נפלאותיך. אמר רבי אלעזר: אפילו בעל הנס אינו מכיר בנסו, שנאמר: "לבדו". וכפי שדרש רבי יוסף: מה שכתוב "אודך ה' כי אנפת בך" (ישעיה י"ב א), במה הכתוב מדבר? בשני בני אדם שהלכו לסחורה, ישב לו קוץ לאחד מהם התחיל מחרף ומגדף, לימים שמע שטבעה ספינת חברו בים, התחיל מודה ומשבח, לכך נאמר (שם): "ישב אפך ותנחמני".

הכרת טובה להשם יתברך

מובא ב"מעם לועז" בספר שמות פרשת בשלח בפרק ו' עמ' שס"א מענין ה-עשר שירות, והשירה העשירית תהיה לעתיד לבוא "שיר חדש", שיר מבחינת זכר שלא תהיה יותר גלות והשמחה תהיה גדולה מאוד וכו', ולעתיד לבוא יהיו כולם בבטחון בקב"ה בכל לבם, וישוררו לקב"ה עוד לפני שיעשה להם ניסים יאמרו שירה על הנס שעתיד להיות.

קרבת תודה אינו בטל לעולם

נאמר במדרש רבה (ויקרא כ"ז י"ב): רבי פנחס ורבי לוי ורבי יוחנן בשם רבי מנחם דגליא: לעתיד לבוא כל הקרבנות בטלין, וקרבת תודה אינו בטל לעולם. כל ההודיות בטלין, והודיות תודה אינן בטלין לעולם, וזהו שכתוב (ירמיה ל"ג י"א): "קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול אומרים הודו את ה' צבאות".

כל הקרבנות הבאים לכפר על חטאים יבוטלו לעתיד לבוא. החטאת, האשם, ואף קרבן עולה שמכפר על הרהורי הלב לא יהיו עוד בימות המשיח, משום שבאותם ימים לא יהיה יצר הרע, כמו שאומרת הגמרא בסוף מסכת סוכה שהקב"ה ישחט את היצר הרע, בני האדם לא יחטאו ולא יהיה צורך להביא קרבנות לכפרת עוונות, אבל קרבן תודה הבא כאשר יהודי מודה לה' יתברך על הטובות שעשה עמו לא יבטל לעתיד לבוא, משום שבימים אלה לא יחסר כל טוב לבני ישראל, התורה תהיה בשפע, וכל המעדנים יהיו מצויים כעפר. לכן אז תהיה חובה גדולה יותר להקריב קרבנות תודה ולהודות לו יתברך, לפיכך קרבן תודה אינו בטל לעולם (פירוש מהרז"ו על המדרש).

הודאה על הזכות להודות

מוסיף האדמו"ר מאוזרוב בספר "באר משה": קרבן תודה שבא על הודאה אינו בטל לעתיד לבוא, משום שאף לאחר כל ההודאות שאנו מודים לו, עדיין חייבים אנחנו להודות לו על עצם הדבר שזכינו להודות לו ולהכיר בטובות שעשה לנו מה שלא כל אחד זוכה לזה להכיר בטוב.

דבר דומה אומרים פעמיים בכל יום ב"מודים דרבנן": "מודים אנחנו לך וכו' על שאנחנו מודים לך". ופרש רש"י (סוטה דף מ א ד"ה על): "על שנתת בלבנו להיות דבוקים בך ומודים לך". הרי לנו הודאה על הודאה - הודאה לה' יתברך על כך שפקח את עיני שכלנו ונתן לנו להבין שצריך להודות לו.

וכך פירש הבעל שם טוב את הפסוק (תהלים ע"א כ"ג) "תרננה שפתי כי אזמרה לך", שפתי ירננו שיר ושבח לה' יתברך על עצם הדבר "כי אזמרה לך".

חובת ההודאה ההלל והשבח לבורא עולם בכל עת

כתב בספר פלא יועץ (ערך הילול): "ראוי להלל לה' על כל הטובה שעושה עמנו. ואף שאילו פינו מלא שירה וכו' לא נספיק להללו, ולו דומיה תהלה, על כל פנים בלא כלום אי אפשר, וראוי לכל אדם מעת לעת ומפקידה לפקידה להודות ולהלל את ה'.

ובפרט כשמספר איזה ענין שעשה והצליח תיכף יהיה שם שמים שגור בפיו, ויאמר: שבח לאל יתברך כי הפליא חסדו לי ועד כה עזרני לעשות כך וכך. אפילו אם יש לו יסורין יש לו להלל לה' שזכהו להיות מכלל "אשר יאהב ה' יוכיח", ושאינו מכלל "משלם לשונאיו", ושלא יסרו ביסורין יותר קשים ומרים, כי הוא רחום בדין וגובה חובתו של אדם בטובתו.

ואם העדיף ה' לו טובה יותר על אחרים ראוי לו להלל לה' המעדיף טובו עליו שלא בזכות רק ברחמיו ובחמלתו, כי כמה טובים ממנו חסרים כל טוב. ויכנע מאוד ויקבע בלבו אמונה שלמה כי הוא הנותן לו כח לעשות חיל ומידו הכל, ולו נתכנו עלילות".

כיצד נהלל ונשבח לאדון הכל?

במסכת פסחים (ק"ז ב ואילך במשנה שם): כוס "רביעי גומר עליו את ההלל ואומר עליו ברכת השיר" שואלת הגמרא (ק"ח א), **מאי ברכת השיר?!** ומשיבה: **רבי יוחנן אומר,**

נשמת כל חי!!!

נשמת הזוהר

שיר ושבח לאדון הכל

פרק א'

"נשמת כל חי מזוהר" פרשת תרומה

זוהר פרשת תרומה (חלק ב - דף קלז עב)

הנשמה הזו שיוצאת ממונו יש רשות לברך את המקום הזה

[לשון הקודש] נשמת כל חי, הרי החברים עוררו בו דברי אמת. אבל יש לנו להזכיר, הנשמה הזו שפורחת מאותו חי העולמים ומשום שהיא שלו, שממונו יוצאות כל הברכות ושורות בו, והוא משה ומברך למטה, הנשמה הזו שיוצאת ממונו יש רשות לברך את המקום הזה.

נשמת כל חי, הא חבריא אתער רה ביה מלין דקשומ. אבל אית לן לאדברא, האי נשמתא דפרחא מההוא חי העולמים. ובגין דאיהי דיליה, דמניה נפקן כל ברבאן, ושריין ביה, והוא אשקי ומברך לתתא, האי נשמתא דנפקא מניה, אית לה רשו לברכא להאי אתר.

[לשון הקודש] ולכן פורחות הנשמות מאותו חי בערב שבת, אותן נשמות שפורחות, ממש מברכות מקום זה שנקרא שם מלמטה. ואותו מקום שיוצאות ממונו, מברך אותו למעלה, ושם זה מקבל ברכות מטה וממעלה, ונכללת מכל הצדדים.

ועל דא פרחין נשמתין מההוא חי, במעלי שבתא. אינון נשמתין דאינון פרחאן, ממש מברכין להאי אתר דאקרי שם מתתא. וההוא אתר דנפקי מניה מברך ליה לעילא, והאי שם מקבלא ברבאן, מתתא ומעילא, ואתכלילת מכל סטריין.

זוהר חלק ב - דף קלח עב

מקבלת ברכות מאותן נשמות עליונות שמברכות אותה בארבעים וחמש תבות כחשבון מ"ה מנשמת כל חי עד והאחרונים

[לשון הקודש] בימי החל היא מקבלת ברכות משאר הנשמות שמברכות אותה מלמטה ביום השבת, היא מקבלת ברכות מאותן נשמות עליונות שמברכות אותה בארבעים וחמש תבות כחשבון מ"ה. (מנשמת כל חי עד והאחרונים) (ובסוד של חמשים תבות, כחשבון מ"י) כמזו שבארנו בסוד מ"ה ובסוד מ"י. זה העולם

ביומי דחול, איהי מקבלא ברבאן, משאר נשמתין, דקא מברכין לה מתתא. ביומא דשבת, איהי מקבלא ברבאן מאינון נשמתין עלאין, דקא מברכאן לה בארבעין וחמש תיבין, כחשבון מה. (מנשמת כל חי עד והאחרונים) (ס"א ברזא דחמשים תיבין, כחשבון מ"י) כמזה (הקדמה ב עא) דאוקימנא, ברזא מה, וברזא מי.

העליון, וזה העולם התחתון. נשמת כל חי (עד והאחרונים) - מ"ה. ומן ואלו פינו מלא שירה עד ומלפנים - עולה התשפחת האחרת חמשים תבות. ואף על גב שלא עומד הדבר בתשובו, עולה התשובו סוד מ"י, ומשם והלאה עולה התשפחת האחרת לחשובו (מ"ה) מאה תבות, תשלומים של הכל, ומרכבה אחת על מה ששורה שהוא תשלום (אותו שלם עליו).

דא עלמא עלאה, ודא עלמא תתאה. נשמת כל חי (ס"א עד האחרונים) מה. ומן ואילו פינו מלא שירה עד ומלפנים, סלקא תושבחתא אחרא חמשין תיבין. ואף על גב דלא קיימא תמן מלה בחושבנא, סלקא חושבנא רזא מי. ומתמן ולהלאה סלקא תושבחתא אחרא לחשבון (מה) מאה תיבין, תשלומין דכלא, וחד רתיבא על מה דשריא דאיהו (דף קלח עב) תשלומא (ס"א ההוא שלימא עלאה).

אשרי העם שיודעים לסדר את שבח רבונם כראוי

[לשון הקודש] וכל השבח הזה וכל הדברים הללו כלם איברים ידועים בתשובו לתשלום שבת ולהשתלם מהם כראוי. אשרי העם שיודעים לסדר את שבח רבונם כראוי. מכאן והלאה סדור התפלה כמו שתקנו.

וכל שבחא דא, וכל מלין אלין, בלהו שייפין ידיעו, בחושבנא לתשלומא דשבת, ולאשתלמא מנייהו, בדקא חוי. וקאא עמא, דידעי לסדרא שבחא דמריהון, בדקא יאות. מכאן ולהלאה סדורא דצלותא כמה דאתקנת.

דוד המלך אמר את זה בשעה שהיה מתקן ומסדר את תשבת המלך

[לשון הקודש] כתוב (תהלים כב) ואתה ה' אל תרחק אילותי לעזרתי חושה. דוד המלך אמר את זה בשעה שהיה מתקן ומסדר את תשבת המלך כדי לחבר את השקוש ללבנה. כיון שהיה מתקן ומסדר את שבחיו להתחבר, אמר ואתה ה' אל תרחק.

בתיב (תהלים כב) ואתה יי אל תרחק אילותי לעזרתי חושה. דוד מלכא אמר דא, בשעתא דהוה מתקן ומסדר תושבחתא דמלכא, בגין לחברא שמשא בסיהרא. כיון דהוה מתקן ומסדר שבחין דיליה לאתחברא, אמר ואתה יי אל תרחק.

אל תרחק להסתלק מאתנו ולעזוב אותנו

[לשון הקודש] ואתה ה' - סוד של חברות אחת בלי פרוד. אל תרחק - כיון שעלתה להתחבר עם בעלה, והכל בעולם העליון, ומשם רוצה לעלות לאין סוף להתקשר הכל למעלה למעלה, ולכן אל תרחק להסתלק מאתנו ולעזוב אותנו.

ואתה יי רזא (רנא עא, קמ עא, קעט עב) דחברותא חדא בלא פרודא. אל תרחק, כיון דאיהי סלקא לאתעמרא בבעלה, וכלא בעלמא עלאה, ומתמן בעי לסלקא לאין סוף, לאתקשרא בלא לעילא לעילא, ובגין כך אל תרחק, לאסתלקא מינו, לשבקא לן.

ובעוד שהוא בסוד עמו, לא מתרחקת ממנו כלל

[לשון הקודש] ולכן בתוך סדור התשפחת צריכים ישראל להכלל שם ולהדבק עמם מלמטה, שאלמלא ירצה להתעלות הכבוד

ובגין כך, בגו סדורא דתושבחתא, בעאן ישראל לאתכללא תמן, ולאיתדבקא בהדיהו מתתא, דאלמלא יבעי לאסתלקא

הָאֵל, הָרִי יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה אַחוּזִים בּוֹ וּמְחֻזְקִים
בּוֹ שְׁלֹא יַעֲזֹב אוֹתוֹ לְהִתְרַחֵק מֵהֶם. וְלִכְּנֹ
הִתְפַּלֵּה בְּלַחֲשׁ, כְּמִי שֶׁמְדַבֵּר בְּסוּד עִם
הַקּוֹלֵף. וּבַעֲדוּד שֶׁהוּא בְּסוּד עִמּוֹ, לֹא
מִתְרַחֵקת מִמֶּנּוּ כָּלֵל.

הָאֵל כְּבוֹד, הָאֵל יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא אַחֲדִין בִּיה
וְתַקְפִּין בִּיה, דְּלֹא שְׁבָקִי לִיה לְאַתְרַחֲקָא
מִנֵּיהּ. וְעַל דָּא צְלוֹתָא בְּלַחֲשׁ, כְּמָאן דְּמַלִּיל
בְּרִזָּא עִם מַלְכָּא, וּבַעֲדוּד דְּאִיהוּ בְּרִזָּא עִמֵּיהּ,
לֹא אִתְרַחֲקָא מִנֵּיהּ כָּלֵל.

**הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַף עַל גַּב שְׁהִתְעַלָּה לְמַעְלָה לְמַעְלָה בְּאֵין סוּף, מִיָּד
חוּזֵר לְמַקְוֵמוֹ**

[לשון הקודש] אֵילוּתִי - מָה אֵיל וְצָבִי, בְּשַׁעֲה
שֶׁהוֹלְכִים וּמִתְרַחֲקִים, מִיָּד חוּזְרִים לְאוֹתוֹ
מְקוֹם שְׁעֻזְבוֹ - אַף הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַף עַל
גַּב שֶׁהִתְעַלָּה לְמַעְלָה לְמַעְלָה בְּאֵין סוּף, מִיָּד
חוּזֵר לְמַקְוֵמוֹ. מָה הַטַּעַם? כְּשׁוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל
לְמִטָּה אַחוּזִים בּוֹ, וְלֹא עוֹזְבִים אוֹתוֹ לְהִיּוֹת
נִשְׁכָּח וּלְהִתְרַחֵק מֵהֶם. וְלִכְּנֹ, אֵילוּתִי לְעֻזְרָתִי
חוּשָׁה.

אֵילוּתִי, מָה אֵיל וְצָבִי, בְּשַׁעֲתָא דְּאֵילִי
וּמִרְחָקִי, מִיָּד אֶהְרֵן לְהִהוּא אֶתֶר
דְּשִׁבְקִי, אוּף קוֹדֶשָׁא בְּרִיד הוּא, אַף עַל גַּב
דְּאִסְתַּלַּק לְעִילָא לְעִילָא בְּאֵין סוּף, מִיָּד אֶהְרֵר
לְאַתְרֵיהּ. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּיִשְׂרָאֵל לְתַתָּא
אִתְאַחֲדֵן בִּיה, וְלֹא שְׁבָקִין לִיה לְאַתְנַשְׁיָא,
(מִנֵּיהּ) וּלְאַתְרַחֲקָא מִנֵּיהּ. וְעַל דָּא, אֵילוּתִי
לְעֻזְרָתִי חוּשָׁה.

אֲשֶׁרִי הָעֵם שִׁכְכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעֵם שָׁה אֱלֹהִיו

[לשון הקודש] וּמִשּׁוֹם כֶּךָ צָרִיכִים לְהִתְאַחֵד
עִם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֶאֱחָז בּוֹ כְּמִי
שֶׁמְמַשְׁיָד מְלַמְעֵלָה לְמִטָּה, שְׁלֹא יִשָּׁאֵר אִישׁ
עֲזוּב מִמֶּנּוּ אֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת. וְלִכְּנֹ כְּשִׁסּוּמָךְ
גְּאֻלָּה לְתַפְלָה, צָרִיד לֶאֱחָז בּוֹ וּלְדַבֵּר עִמּוֹ
בְּלַחֲשׁ, בְּסוּד, שְׁלֹא יִתְרַחֵק מֵעִמּוֹ וְלֹא יַעֲזֹב
מֵעִמּוֹ, וְלִכְּנֹ כְּתוּב (דְּבָרִים ד') וְאַתֶּם הַדְּבָקִים
בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם. (תהלים קמד)
אֲשֶׁרִי הָעֵם שִׁכְכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעֵם שָׁה אֱלֹהִיו.

אֲשֶׁרִי הָעֵם שִׁכְכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעֵם שָׁה
וּבְגִין כֶּךָ בְּעִינֵן לְאַתְאַחֲדָא בִּיה בְּקוֹדֶשָׁא
בְּרִיד הוּא, וְלֶאֱחָדָא בִּיה, כְּמָאן
דְּאִמְשִׁיד מַעֲיִלָא לְתַתָּא, דְּלֹא יִשְׁתַּבֵּק בְּרִי גִשׁ
מִנֵּיהּ, אֶפְלוּ שְׁעָתָא חֲדָא. וְעַל דָּא כִּד סְמִיד
גְּאֻלָּה לְתַפְלָה, בְּעִי לֶאֱחָדָא בִּיה, וְלֶאֱשַׁתְעִי
בְּהִדְיָה בְּלַחֲשׁוֹ, בְּרִזָּא, דְּלֹא יִתְרַחֵק מִיָּנִי, וְלֹא
יִשְׁתַּבֵּק מִיָּנִי, וְעַל דָּא כְּתִיב (דְּבָרִים ד') וְאַתֶּם
הַדְּבָקִים בֵּי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם.
(תהלים קמד) אֲשֶׁרִי הָעֵם שִׁכְכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעֵם
שָׁה אֱלֹהִיו.

**אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר לְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָבִיו, אָבִא, עַד כָּאן הָיִינוּ יוֹשְׁבִים בְּצַל שֶׁל
עֵץ הַחַיִּים בְּגֵן עֵדֶן**

[לשון הקודש] בְּאוֹתָהּ שְׁעָה קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן,
וְהַחֲבָרִים אַף כֶּךָ קָמוּ וְהִלְכוּ. אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר
לְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָבִיו, אָבִא, עַד כָּאן הָיִינוּ
יוֹשְׁבִים בְּצַל שֶׁל עֵץ הַחַיִּים בְּגֵן עֵדֶן. מִכָּאן
וְהִלָּאָה שְׁאֵנוּ הוֹלְכִים, צָרִיד לָנוּ לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי
הַשּׁוֹמְרִים אֶת הָעֵץ הָזֶה. אֵתָּה תִּתְחִיל
בְּרִאשִׁית לִפְתּוֹחַ בְּדַרְךָ.

בְּהִתְחִיא שְׁעָתָא, קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְחַבְרָיָא אוּף
הָבִי קָמוּ וְאָלוּ. אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר
לְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָבִיו, אָבִא, עַד הֵכָא הָיִינוּ יוֹשְׁבִי
בְּצַלָּא דְּאֵילָנָא דְּחַיִּי בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן. מִכָּאן
וְהִלָּאָה דְּאֵנָּה אוֹלִין, אֲצַמְרִיד לָן לְמִיתָד
בְּאַרְחוּי דְּנִטְרָן אֵילָנָא דָּא. אָמַר לִיה, אֲנִתָּ
תִּשְׁרִי בְּשִׁירוּתָא לְמַפְתַּח בְּאַרְחָא.

פרק ב'

מקור התפילה של "נשמת כל חי"

בדבר מחבר תפילת "נשמת כל חי" מצאנו דעות ומסורות שונות:

תוספת הפיוטין (הפייטנים) הוא, ושם הפייט
ההוא יצחק שמו, כאשר סימן שם "בפי
ישרים" "ובדברי הצדיקים" "ובלשון כל
חסידים" "ובקרב קדושים"...

התפילה מופיעה גם כחלק מסיום ההגדה
של פסח, וקטעים ממנה גם
כהודיה על הגשמים כנ"ל. הקטע ב"נשמת
כל חי" המתחיל ב"ואילו פינו מלא שירה
כים" הוזכר גם במסכת ברכות (דף נ"ט ב), וכן
במסכת תענית (דף ו ב): "ואילו פינו" וכו' עד
"ולא עזבונו חסדיך", לגירסת הגר"א בשם
הרי"ף, עד "וימליכו את שמך מלכנו תמיד".

תיאור השבח המופלא של "ואילו פינו...
אין אנחנו מספיקין..." מובא
בשינויים מסוימים גם בתנא דבי אליהו (סדר
אליהו רבה פרק ל"א) כ"נוסח אמירה", לא
בתורת "תפילה" או "פיוט", אלא כתיאור
מצב שלעתיד לבוא.

וכך נאמר בתנא דבי אליהו (סדר אליהו רבה
פרק ל"א): "וכן משחבר הבית הראשון
עד שנבנה הבית האחרון, שבעים שנה היתה
ידו פשוטה עליהן להצילם מכל צר ואויב.
וכן משחבר הבית האחרון ועד עכשיו תשע
מאות שנה, כמה מגפפן, כמה מחבקן, כמה
מנשקן. מכאן ואילך, אם נעמוד אנו ובנינו
ובני בנינו ויהיה לנו פה מלא שירה כים
ולשונו רינה כהמון גליו ושפתותינו שבח
כמרחבי רקיע וידינו פרושות כנשרי שמים
ורגלינו קלות כאיילות, אין אנו יכולין
להודות לך ה' אלקינו ואלקי אבותינו ולברך
את שמך על אחת מאלף אלפי אלפים וריבי

**יש המייחסים אותה לאנשי נוסח הגדולה
בפירוש** סידור "כל בו" כתוב (הובא בסידור
אוצר התפילות): "מצאתי שיש
אומרים ששמעון בן שטח יסד את "נשמת",
ורמז שמו למפרע, דהיינו ש' - שוכן עד, מ'
- מי ידמה לך, ע' - עד הנה עזרונו, ו' - ואילו
פינו, נ' - נשמת", עד כאן לשונו.

ובפירוש "עץ חיים" להגדה של פסח
ממהר"י צאלח כתב: "ויש
אומרים, רבי שמעון בר יוחאי בהיותו
במערה ונתפלל על מזונו, והקדוש ברוך
הוא הכין לו עץ חרובים ומעיין אחד, וזהו
"ברעב זנתנו" ו"מחלאים רעים" שכל גופו
נעשה קמטים עד שהעלה חלודה".

לפי מספר מקורות הרי שנוסח תפילת
"נשמת כל חי" בתקופת התלמוד
היתה תפילה קצרה יחסית, ובמשך
הדורות נוספו בה קטעים, וראה הגדת
הגאונים והרמב"ם (הוצאת אוצר הפוסקים,
תשנ"ז, עמוד ת"ד) שהביא תשובת הראב"ד,
וזה לשונו: "כל עיקר נראה לי, ש"נשמת
כל חי" ו"ואילו פינו" מטבע ראשונים
חכמי התלמוד היו, כי בעניין ברכת השיר
שאלו (פסחים ק"ח א): מאי ברכת השיר,
ואפליגו בה, דחד אמר "נשמת כל חי",
ואידך אמר "יהללך".

ואף על פי שהלכה כמאן דאמר "יהללך",
מכל מקום נראה לנו ש"נשמת"
הזכירה בהורדת הגשמים (ברכות נ"ט ב) אך
אינו ממטבע הראשונים (חכמי התלמוד), כי
אם עד זה הפרק. נמצא ש"כל קומה לפניך",

רבבות הניסים והטובות שעשית עמנו, **כאמור**, תפילת "נשמת כל חי" או קטעים ולעתיד לבוא כמה מאיר הקדוש ברוך הוא פני הצדיקים שיהיו כשיטה ראשונה".

פרק ג'

סעודה של מצוה

ההודאה עם סעודה

ק"א א (א): "הודו לה כי טוב" שגובה חובתו של אדם לטובתו, עשיר בשורו, עני בשי, אלמנה בתרנגולתה, וזהו רמז לכך שענין הוא שיעשה האדם סעודה כפי יכולתו בשעת צרתו, ויגבה הוא חובתו מעצמו, ויהפך לו לפדות.

סעדני ואושעה

הרב הקדוש רבי פנחס מקוריץ זצ"ל מל תינוק אחד ולא נעצר לו הדם, ונודמן לשם פתאום הרב הקדוש רבי זושא מאניפולי זצ"ל, ואמר למהר להכין סעודה ולהתחיל לאכול ולשתות, ואכן נעצר הדם, ושאל הרה"ק רבי פנחס את הרה"ק רבי זושא מהיכן ידע זאת, והשיב לו, דכתיב (שמות כ"ד י"א): "ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו", היינו, כאשר ראו בחינת "אלקים" שמידת הדין שולטת, אזי "ויאכלו וישתו", שעל ידי המאכל ומשתה מבלבלים את השטן, וכן זה מבחינת "סעדני ואושעה" - מלשון סעודה, בתהלים (ק"ט קי"ז) "סעדני ואושעה ואשעה בחוקיך תמיד".

ומסופר על רבי זושא שבעת שנפל למשכב אמר פסוק זה "סעדני ואושעה", והיה מפרש סעדני, היינו עשו סעודה עלי, כלומר עשו סעודה לתלמידי חכמים ויראי ה' למען אוושע מחליי. מכאן נמצא שאפשר לעשות סעודה לא רק אחרי הישועה אלא גם בתוך הצרה עצמה. תורת הרבי רבי זושא על "סעדני ואושעה" ידועה גם בשם הבעל שם טוב.

נאמר במשלי (ו י"ד): "זבחי שלמים עלי היום שלמתי נדרי", ומפרש רש"י: "סעודה גדולה הכינותי, כי היום הקרבתי נדרי ושלמי".

ובמשנה ברורה (הלכות חנוכה סימן תר"ע סק"י) כתב: "כל שעושה כדי ליתן שבח למקום או לפרסם הנס או המצוה, הכל סעודת מצוה".

לקבל על עצמו לערוך סעודה

אמרו בברכות (דף מ"א א): "רבי זירא חלש, על לגביה רבי אבהו קביל עליה אי מתפח קטינא חריך שקי עבידנא יומא טבא לרבנן, אתפח, עבד סעודתא לכולהו רבנן".

והפירוש הוא: רבי זירא חלה, נכנס לבקרו רבי אבהו וקיבל עליו שאם רבי זירא יבריא הוא יעשה יום טוב בסעודה לכל החכמים, וכך היה שהבריא רבי זירא, ורבי אבהו עשה סעודה לכל החכמים.

מכאן מצינו מקור לכך, שאם אדם שרוי בצרה יכול לקבל עליו או על זולתו לעשות סעודה לחכמים אם יוושע ובזכות זה יוושע. [ועייין לקמן בענין הנדרים מה שהבאנו בשם "מעם לוועז", שדבר זה נלמד מיעקב אבינו ע"ה שבשעת צרה יקבל על עצמו איזה דבר טוב ויקיימו לכשיצא מן הצרה, עייין שם].

הקדוש ברוך הוא הרבה עמנו פדות, כמאמר רבותינו ז"ל (פסחים דף

סגולה לרפואה

יש בה משום קרוב לבבות ואהבת חנינם שבעבורם יבנה בית המקדש, שכל דבר מצוה שנעשה בעשרה שורה שם השכינה, ולכן שעת רצון גדולה היא.

וכן מובא במאמר הגאולה לרמח"ל זצ"ל שיבואו עם ישראל מהגלות ויתקבצו ביחד חלק מהשבטים וישוררו לקב"ה ולאחר מכן יצטרפו שאר כל השבטים וישוררו לד' ועל ידי ההתקבצות תתבטל הקנאה והשנאה שבגללה נחרב בית המקדש.

מובא בשם החוזה מלובלין סגולה שהחולה יקבל עליו, שכשיבריא יעשה ביום שלישי מימי השבוע סעודה לתלמידי חכמים ויראי ה' לכבוד הושע בן בארי, ויושע. (סגולות ישראל מערכת ח חולה)

בתוך רבים אהללנו

עצם הכינוס של עשרה איש בסעודה שבה שרים את ההלל וההודאה "נשמת"

פרק ד'**פירות הנושרים למעשה**

ברכת שיר השבח "נשמת כל חי" העצה הנפלאה להוושע בכל העניינים, בדוק ומנוסה! לרפואה, פרנסה, זיווג, בנים, שלום בית וכו'.

ונעים שיאמר "נשמת כל חי" עם כיבוד או סעודה בבחינת "סעדני ואושעה" (תהלים קי"ט) [אך אין הכרח בדבר].

סעודות הודיה ו"נשמת"

בשנים האחרונות לאור פרסומים שונים התעוררו רבים לפעול ולהגביר חיילים למען העצה הנפלאה של אמירת "נשמת", וכבר יסדו ותקנו אמירת "נשמת" ברבים בקול רינה ותודה המון חוגג, כשכל העם מסובים בסעודת מצוה, וכל מי שזקוק לישועה משתתף ומקבל עליו בלי נדר שבשעה שיענהו השם יתברך ויוציאו מן המצר למרחב יערוך סעודת הודאה, ובתוך סעודה זו יאמר "נשמת" בעשרה או יותר.

יש ובמהלך הסעודה מספרים ברבים את אשר פעל ה' עמם, ומהללים ומשבחים להקדוש ברוך הוא על חסדיו המרובים.

ישנם סיפורים בלי סוף על עמך ישראל שקיבלו על עצמם לומר "נשמת"

"נשמת כל חי" הינה תפילת הודאה להקדוש ברוך הוא ועליה נאמר בנביא "עם זו יצרתי לי תהילתי יספרו" (בן איש חי, פרשת תולדות) וטוב לאומרה מידי פעם. אך היא גם עצה נפלאה לישועה על כל צרה שלא תבוא, יקבל האדם על עצמו בלא נדר ובקבלה גמורה, שכשינצל ממנה יאמר לאחר שיוושע את ברכת שיר השבח "נשמת כל חי" פעם אחת בלבד (מתוך שחרית של שבת קדש אחרי שירת הים) בתודה וקול זמרה (ויחתום בלא שם ומלכות), ועצה זו בדוקה ומנוסה שניצולו רבים על ידה, ובפרט אם יקבל על עצמו לאומרה בפני עשרה אנשים הרי זה משובח. ובכדי שלא ישכח לקיים קבלת אמירת הנשמת רצוי מאוד שירשום קבלה זו על דף.

בשעת קבלתו וכן בשעת אמירת "הנשמת" יפריש מעות לצדקה כפי יכולתו, שהיא מסוגלת לכל העניינים, ומה טוב

קבלות טובות בלי נדר, שעל ידי שינוי מעשיו ובהללו להשי"ת יזכה בס"ד לישועה. ראינו לנכון לציין כאן כמה עניינים המסוגלים לזה, ונוכחנו זאת מתוך ניסיון ממש.

יתן קודם צדקה ויקבל עליו קבלה "בלי נדר" (רצוי לרשום ב"פתק" את מה שמתחייב וכו') ויגיד בפיו שמקבל עליו שכאשר יזכה לישועה, ישתדל בסמוך לישועתו:

א. לומר תפילת "נשמת כל חי". בינו לבין הקב"ה (פעם אחת לאחר הישועה) ואם יוכל לקבל על עצמו בלי נדר לומר "נשמת כל חי" בפני עשרה אנשים לפחות, בקול תודה וזימרה, שיש בזה כח גדול בפני עשרה, והרבה נצולו וברוך ומנוסה! (אך לא חייבים).

ואם ירצה להוסיף עוד קבלות טובות בלי נדר (שיכולים רק להועיל ולזרז הישועה):

ב. יתן כיבוד (מזונות) ושתייה וכו' (לעשרה אנשים לפחות), או אם יוכל לקבל עליו בלי נדר לעשות סעודה (לעשרה אנשים לפחות) בבחינת "סעדני ואושעה".

ג. יתן לצדקה לאחר הישועה.

ד. להדליק נר לכבוד רבי מאיר בעל הנס, או להדליק נרות לעילוי נשמת הצדיקים.

ה. ללמוד משנה או לקרוא "מזמור לתודה" (תהילים ק"ב).

בעשרה או יותר, עם סעודה או כיבוד, או רק לומר "נשמת" עם יציאתם לגאולה ומאפילה לאור גדול, וזכו לרחמי ה' יתברך ולישועות למכביר, אם לזיווגים ובפרט למעוכבי שידוך בגילאים מבוגרים, או לחשוכי בנים שנים רבות שזכו לפרי בטן, עד לבעיות פרנסה, בריאות, שלום בית, ובעיות וצרות שונות ומשונות רח"ל, ואנשים אלו שקבלו על עצמם לומר "נשמת" ב"ה זכו לגאולה, ישועה ופדות.

וכך "סעודת נשמת" אחת גוררת אחריה "סעודות נשמת" נוספות, ועינינו הרואות ולא זר את גודל הישועות בהם אנו מתבשרים ללא הרף בחסדי ה', ועיין בספר "מטה אהרן" מעשיות וסיפורים רבים טיפה מן הים מהישועות הרבות שאנשים נושעו בזכות קבלת אמירת "נשמת כל חי", וב"ה הענין של "קבלות נשמת" ו"ישועות נשמת" ו"סעודות נשמת" מוסיף ומתפתח, לכל אחד יש, בעוונותינו, את צרותיו ויסוריו. אך עם ההרגשה שהכל בידי בורא עולם והוא מלך עוזר ומושיע, וכשאנו מקבלים על עצמנו להודות לו כשיושיענו, זוכים לרחמי וחסדי ה' ולישועתו, ומתרבה כבוד שמים. עד שבעזרת ה' נזכה במהרה ממש שיושעו כל ישראל בתשועת עולמים בביאת גואל צדק, אמן.

הסבר לקבלת "הסכם" "נשמת כל חי" לישועות [כמובא בקונטרס "מטה אהרן"]
ודאי שהאדם נזקק לישועה, עליו לעשות תשובה ולהשתדל לקבל על עצמו

פרק ה'

טעם לאמירת נשמת

את הטעם שתקנו תפילת "נשמת" ומטרת אמירתו, כהא דאיתא בגמרא, מאי דכתיב (תהלים ק"ב) "מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל

הרב "בן איש חי" בספרו "בניהו" על מסכת מגילה (פרק ב' דף י"ח ע"א) מבאר

וכו' על אחת מאלף אלפי אלפים ורוב רבי רבבות וכו', ובזאת התהילה עשו גילוי ומודעה שכל תהילות שהם מתקנים לשמו יתברך הם קצת מן המקצת, דאי אפשר להשלים תהילותיו. וכיון דעשו גלוי דעת ומודעה זו בתהילה זו ד"נשמת כל חי", הותר להם לתקן תהילות לאל בברכות. וליכא למימר על תיקון תהילות שתקנו סימתינהו לשבחא דמרך, ואין הכי נמי כל מי שיעשה גלוי דעת ומודעה כזאת יוכל לתקן תהילות לאל יתברך".

אמירת "נשמת" כמגולה לישועה

ומסיימים שם על העתיד ואומרים: כן תחינו ותקיימנו וכו'".

והנה, גם בתפילת "נשמת" אחרי שמזכירים ומספרים נפלאות וחסדי הבורא יתברך "מלפנים ממצרים גאלתנו וגו' ומבית עבדים פדיתנו, ברעב זנתנו ובשבוע כלכלתנו, מחרב הצלתנו ומחליים רעים ורבים דליתנו" - מסיימים "עד הנה עזרונו רחמיך ולא עזבונו חסדיך ה' אלקינו, ואל תשנו ה' אלקינו לנצח", שנותנים ההודאה על העבר וצועקים על העתיד, ועל ידי זה הקדוש ברוך הוא עומד לימין הצדיק ונושע בתפילתו".

הרינה בתפילת "נשמת"

כתיב (איכה ב' י"ט): "קומי רוני בלילה לראש אשמרות שפכי כמים לבך נכח (ראשי תיבות נשמת כל חי) פני ה'. שאי אליו כפיך על נפש עולליך העטופים ברעב בראש כל חוצות". וקשה, דלכאורה רינה היא תפילה הבאה מתוך שמחה ושבח להקדוש ברוך הוא, ואם כן, איך נמצא מקומה כאן בתפילה "על נפש עולליך העטופים ברעב בראש כל חוצות"?

אבל באמת, מיוחדת היא תפילה זו של רינה דווקא בזמן רעב וצרות נוראות.

תהילתו? למי נאה למלל גבורות ה? למי שיכול להשמיע כל תהילותיו.

והקשה ה"בן איש חי": "קשה, וכי כנסת הגדולה היו יכולים להשמיע כל תהילותיו, ואיך תקנו תהילות בברכות? ונראה לומר בסייעתא דשמיא, תקנו שבח "נשמת כל חי", שבו עשו גלוי דעת ומודעה דאי אפשר להשמיע כל תהילות ה', שאמרו: ואלו פינו מלא שירה כים, ולשוננו רנה כהמון גליו, ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע וכו' וכו', אין אנו מספיקין להודות

להודות על העבר ולבקש ולצועק על העתיד

בספר "כרם שלמה" (לרבי שלמה זלמן פרידמן זצ"ל, אבד"ק טענקא, ברוקלין תש"ס פרק ב אות ט) הסביר את קבלת רבי יהודה החסיד באמירת "נשמת" כסגולה על כל צרה שלא תבוא, וזה לשונו: "ובטעם הדבר אפשר לומר על פי אמרם ז"ל, נותן הודאה על העבר וצועק על העתיד, והיינו על פי הידוע בשם צדיקים, וכך מובא בשם הרה"ק החוזה מלובלין במה שכתוב אצל לאה אחר שילדה את יהודה, "ותאמר הפעם אודה את ה' וגו' ותעמוד מלדת" (בראשית כ"ט ל"ה). כי על ידי שהודתה את ה' על העבר ולא בקשה על העתיד, בזה הפסיקה את ההשפעה, ולכן "ותעמוד מלדת". ולזה אמרו זכרונם לברכה נותן הודאה על העבר ותיכף צועק על העתיד.

ובזה יש לפרש, למה כתיב "אז ישיר משה" בלשון עתיד, ולא כתיב "אז שר משה", כי משה רבינו כששר לה' על כל ניסי ה' בקריעת ים סוף התכוון להודות ולבקש גם על העתיד. וכן מצינו שתקנו חז"ל בתפילת "מודים דרבנן" שאומרים "ברכות והודאות וגו' על שהחייטנו וקיימתנו",

מהימנא זוהר חדש ח"ג דף רכ"ג א, ושם דף רנ"ג א), שכל חפצה להתחבר עם דודה, כי תפילה לשון חבור, כמו "נפתולי אלקים נפתלתי" (עיי' רש"י בראשית ל ח).

ואפשר כי "תפלה" גימטריא "יצחק רבקה", ו"יצחק" נוטריקון "קץ

חי", רמז ליסוד (השמטות הזוהר דף רנ"ב ב), ורבקה רומז לשכינה, כמו שאמרו בזוהר הקדוש (זוהר ח"א ק"מ ב, רע"א מהימנא זח"ג צ"ט ב).

ומה נעים לפי זה כי בנוסח "בפי ישרים תתרומו" ראשי תבות "יצחק רבקה", כי "תפלה" גימטריא "יצחק רבקה", והוא רמז יסוד ומלכות. ב"נשמת כל חי" עומדים שמות יצחק ורבקה זה לנכח זה, ובפסוק בפרשת תולדות (בראשית כ"ה כ"א) כתוב "ויעתר יצחק לנכח אשתו כי עקרה היא", נכח ראשי תיבות נשמת כל חי, וזהו ממש לנכח אשתו. ושם תיכף נאמר ויעתר לו ה. גם מעניין כי "הבן איש חי" כתב עצה זו דוקא בפרשת תולדות, ומסתמא יש שייכות בין העניינים כפי שכתבנו, והבן.

משנסגרו שערי שמים וצריכים לפתוח שערי ברכה, אין לך מפתח הפותח שערי השפעה טובה מן השמים כמו שירות ותשבחות לה' יתברך. וכאשר משבח, מהלל ומודה לה' יתברך, מקיים בו הקדוש ברוך הוא: "ה' צלך על יד ימינך", ופותחים לו שערי ברכה.

להאמין בה

העיקר להאמין בה שבזכות שקיבל על עצמו לשבחיו בשבח הנפלא הזה ומאמין בישועתו, יזכה באמת לישועה. וכן רמזו ב"נשמת": "ישתבח שמך לעד מלכנו", ראשי תיבות ישלם, למשבחים לשמו, אמן כן יהי רצון.

לעורר זכות אבות

ב"נשמת כל חי" אנו אומרים: "בפי ישרים תתרומו. ובשפתי צדיקים תתברך. ובלשון חסידים תתקדש. ובקרב קדושים תתהלל". אות ראשונה של "ישרים, צדיקים, חסידים, קדושים" הן "יצחק", ואות שלישית של "תתרומו, תתברך, תתקדש, תתהלל" הן "רבקה".

"יצחק רבקה" בגימטריא "תפלה", והשכינה נקראת תפילה (רע"א

פרק ו'

סגולתה

"וראה נא מפלאות תמים דעים דנתקן בשבח הזה לומר כלשון הזה "פודה ומציל ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה", ומצד עצמו לשם שבח הוא גם כן סגולה נפלאה כי ממנו תוצאות חיים דרווח והצלה יעמוד ליהודים כדכתב בספר חמדת ימים, והרב שלמי חגיגה (דף ר"ב ב), דבכלל מוסרו אשר הזהיר שתהא נקראת בקריאה תמה יפה ומבוארת שלא תהא נחלפת באות

סגולה להנצל מכל צרה

"שבח זה דנשמת כל חי הוא יקר ומעולה מאד, וצריך לאומרו בנעימה והוא מסוגל על כל צרה שאדם עומד בה שידור נדר לומר אחר הצלתו מהצרה שבח זה של נשמת כל חי ויועיל לו, וכמ"ש בשם רבי יהודה החסיד ז"ל וכו'.

(ספר בן איש חי לרבינו יוסף חיים זצ"ל שנה שניה

פרשת תולדות סעיף ג)

אחרת ולא נקודה בנקודה אחרת, כתב וזה לישונו: וקבלה בידינו מאת רבי יהודה החסיד זצ"ל שגם הוא מסוגל על כל צרה שלא תבא לקבל האדם על עצמו דכשה יצילהו מהצרה לומר נשמת כל חי בתורה וקול זמרה בפני עשרה וכו' נפוצו וניצולו רבים והוא בדוק ומנוסה, עד כאן לישונו. ואל כוונה זו סידרו לומר פודה ומציל ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה".

(ספר חיים לראש על הגדה של פסח דף"א לרבינו

חיים פאלאגי זצ"ל)

"קבלה מרבי יהודה החסיד ששבח זה מסוגל על כל צרה שלא תבא, לקבל האדם על עצמו שכשינצל ממנה לומר נשמת בתורה וקול זמרה בפני עשרה וכו' נפוצו וניצולו רבים והוא בדוק ומנוסה [א] (ח. ימים דף כ"ה ב)".

(סידור עץ חיים דף קלב למהרי"ץ זצ"ל)

"קבלה בידינו מרבי יהודה החסיד ששבח נשמת כל חי מסוגל על כל צרה שלא תבא לקבל האדם על עצמו שכשיהיה ניצול ממנה לומר נשמת בתורה וקול זמרה בפני עשרה וכו' ניצולו רבים. (חסד לאלפים סימן רפ"א לבעל "פלא יועץ" שם), וכתב שם עוד (או"ח הלכות יום הכפורים סימן תרט"ו אות י"א): "ולכן אכתוב גם אני הדל מה שנראה לי בס"ד, והוא כי פשוט כי באותו היום יחזור בתשובה שלימה על חטא שבא לידו, ובמוצאי יום הכפורים יטבול תיכף אם אפשר, ויעשה פדיון כמנין אותיות שמו ויתן לעניים יראי שמים, ויקבל עליו בפני עשרה כי בתשלום השנה ההיא יאמר נשמת כל חי בפני עשרה וכו', עיין שם.

וכתב שם עוד (או"ח הלכות לולב סימן תרס"ד אות ט"ל): "מנהג בית אל יכב"ץ יום

הושענא רבא אחר עלינו לשבח פותחין ההיכל ואומרים נשמת כל חי עד גמר בלי שם ומלכות. ואחר כך אומרים הרי אנחנו מקבלים עלינו בלי נדר קבלה גמורה לשנה הבאה עלינו לחיים טובים ולשלום כעת וכעונה הזאת יום הושענא רבא אחר תפילת שחרית לומר הלל נוסח נשמת כל חי וכו', כמו שכתב בסידור הרש"ש ז"ל".

(ספר כף החיים או"ח הלכות שבת סימן רפ"א אות

ח' לרבינו יעקב חיים סופר זצ"ל)

"בכל צרה לא עלינו מורינו ורבינו אומר לקבל בלי נדר לומר נשמת כשינצלו ממנה". ובהוספות לספר ארחות רבינו (ח"א דף מ"ו) שם: "יש להוסיף: עוד מצאתי כתוב אצלי, אמר לי מורינו ורבינו זצ"ל בשם הרבי ר' העשיל זצ"ל בעת צרה יש לומר בלי נדר כשאנצל או אחזור לשלום (כשנוסע בדרכים) אגיד נשמת, ואמר לי מורינו ורבינו שכן הוא נוהג ואומר, ועוד אמר לי מורינו ורבינו זצ"ל שמועיל קבלת אמירת נשמת בלי נדר עבור אחד מבני ביתו שהוא בצרה להצלתו".

(ספר ארחות רבינו ח"א דף של"ד אותיות ה' ו' ד' על

רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפלר" זצ"ל)

"וסגולה נפלאה לקבל על עצמו בליל טבילה, שאם יעזור הקב"ה ותיפקד יאמר נשמת כולו בכוונה ושמחה", ע"כ.

(ספר תשובות והנהגות חלק ה' יו"ד סימן ר"ג דף

קצ"ה להרה"ג משה שטרנבוך שליט"א)

בספר מכתם לדוד (או"ח סימן י"ג) לר' דוד פרדו זצ"ל מביא ענין סגולת אמירת

א. ובזוה"ק (פ' ויצא קס"א). כתוב: שכל מה שנותנים משמים הוא באלף, ועוד כידוע כל עשרה ביה שכינה שריה, אתה מכפיל כל מנין יהודים באלף. - ומי יוכל לחשב את גודל השכר הנצחי שיש לך מכך בוודאות!!!

אז אני אגיד "נשמת כל חי" וכו' עד "האל בתעצומות", וכשיגיע למקום פלוני יקיים נדרו, בדוק".

(ספר הזכירה, ענין לוי' ד"ה לעולם יכנס, לרבינו זכריה סימנר זצ"ל, והביאו מהר"ץ זצ"ל סבו של המהר"ץ זצ"ל בספרו ליקוטים וחיידושים אות י"א) **"כשאדם יוצא לדרכו, יקבל עליו לומר "נשמת כל חי" כאשר יגיע למקומו בשלום"**.

(ספר שפתי צדיקים על הרב סלמאן מוצפי זצ"ל

עמוד ק"ח א)

ועיין בספר צידה לדרך (ענין שמירת הדרך דף ל"ז הוצאת שובי נפשי) **בענין היוצא לדרך, שיקבל עליו לומר נשמת שיחזור בשלום.**

קבלת ה"נשמת כל חי" מלוקט מהספרים:

בן איש חי (שנה שנייה פרשת תולדות סעיף ג'), כך החיים (הלכות שבת סימן רפ"א ס"ק בשם חסד לאלפים לרבינו אליעזר פאפו זצ"ל בעל "פלא יועץ", ובהלכות תפילה סימן ק"י ס"ק ל"א, ובהלכות יום הכפורים סימן תרט"ז ס"ק י"א, ובהלכות לולב סימן תרס"ד ס"ק ט"ל), מהרי"ץ בסידור עץ חיים (דף ק"ל ע"ב), ספר ליקוטים וחיידושים (אות י"א) לרבינו מהר"ץ זצ"ל (סבו של מהרי"ץ זצ"ל), הג"ר חיים פאלאג'י בספר חיים לראש (דף ק ע"ב) בשם רבי יהודה החסיד, וכן כתב בספר מנהגי בית אל (סימן תרס"ד אות צ"ד) ובספר כתר שם טוב (ח"ו דף קס"ו) בשם סידור רבינו הרש"ש זצ"ל, בספר חנוכת התורה בשם מוה"ר ר' העשיל זצ"ל (קונטרס אחרון דף נ"א), וכן בספר הזכירה (ענין לוי' ד"ה לעולם יכנס) לרבינו זכריה סימנר זצ"ל, ובארחות רבינו (ח"א דף של"ד אות ד) מובא על מרן הסטייפלר זצ"ל שהמליץ על עצה זו, וכן מפורסם בשם בנו מרן הג"ר חיים קניבסקי שליט"א (וכן נתן הסכמתו לספר שימוש חכמים דף נ"ב המביא ענין זה באורך), ובספר תורה יבקשו מפייהו על הג"ר שמעון שקאפ זצ"ל (דף 257) מובא ג"כ בשם תלמידו הג"ר ישראל גוסטמאן זצ"ל

"נשמת כל חי". וכן בספר עבודת הקודש (יוסף בסדר סימן ד' מובא נוסח הודאה לקב"ה על נס ב"נשמת") להרב חיד"א זצ"ל.

בספר סגולות ישראל (מערכת צ' צרה) כתב מענין ה"נשמת", וכן בספר הנ"ל (במערכת ח' חולה) מובא מענין סעודה לכבוד הרושע בן בארי, עיין שם.

בספר וזאת ליהודה על הרה"ג יהודה צדקה זצ"ל (עמוד 91) מביא מענין חשיבות ה"נשמת".

בסידור איש מצליח להרה"ג מאיר מאזוז שליט"א בפירוש "שלמות הלב" בתפילת שחרית של שבת מדבר מחשיבות וסגולת אמירת "נשמת כל חי".

בספר שולחן ערוך המקוצר (סימן קל"ט אות כ"ב) להרה"ג יצחק ראצבי שליט"א מביא מענין סגולת "נשמת כל חי", וכן בחלק ו' מביא עדות על אדם שנושע בימינו בזכות שקבל על עצמו אמירת "נשמת כל חי" לאחר שיושע.

ועיין בספר שמוש חכמים (דף נ"ב ונ"ג, אשר הוגה על ידי רבי חיים קניבסקי שליט"א) להרב אשר ברגמן שליט"א נכדו של הרה"ג רבינו אלעזר מנחם שך זצ"ל, שהביא בשם הרב שניאור קוטלר זצ"ל שהביא מענין סגולת אמירת ה"נשמת".

סגולה להגיע למקומו בשלום

"וכתב בספר תולדות אדם בשם רבינו הגאון ז"ל וזה לשונו: קודם צאתו מפתח ביתו לדרך יניח ידו על המזוזה ויאמר "הנני מקבל עלי בנדר כשאראה מקום פלוני אזי אאמור נשמת כל חי", וכשרואה אותו המקום מיד יאמר נשמת כל חי עד גמירא, עד כאן לשונו".

(ספר חנוכת התורה קונטרס אחרון דף 101 בשם

הרבי ר' העשיל זצ"ל רבו של רבינו הש"ך זצ"ל)

"קבלה עוד: כשיצא מהעיר יאמר "הריני מקבל עלי כשאגיע למקום פלוני,

זצ"ל, ועיין בספר זכות יצחק להגרי"ח סופר שליט"א (ח"א דף רפ"א), ובשלחן ערוך המקוצר (סימן קל"ט אות כ"ב) להרה"ג יצחק רצאבי שליט"א, וכן ממליץ ע"ז הרה"צ ניסים מויאל שליט"א, ובסידור איש מצליח (בפירוש שלמות הלב על "נשמת"), ורמז לגודל מעלת "נשמת כל חי" תמצא בתנא דבי אליהו (סדר אליהו רבא פרק ל"א).

להצלחת העובר, טוב לומר בכל יום נשמת כל חי, במרם אמירת נשמת כל חי, יאמר: הרני אומר נשמת כל חי לזכות ולרפואת העובר הנמצא בבטנה של פב"פ:

כלפלתנו, מחרב הצלתנו, מדבר מלכתנו, ומחללים רעים ורבים דליתנו. עד הנה עזרנו רחמיה, ולא עזבונו חסדיה. על פן אברים שפלתנו בנו ורוח ונשמה שנפחת באפינו, ולשון אשר שמת בפינו, הן הם יודו ויברכו, וישבחו, ויפארו, וישוררו, את שמך מלכנו תמיד. כי כל פה לך יודה, וכל לשון לך תשבח, וכל עין לך תצפה, וכל כרך לך תכרע, וכל קומה לפניה תשתחוה. והלכות יראוך, והקרב והכליות יזמרו לשמך, כדבר שנאמר כל עצמתי תאמרנה, יי מי כמוך, מציל עני מחזק ממנו, ועני ואביון מגילו: שועת עניים אתה תשמע, צעקת הודל תקשיב ותושיע, וכתוב רננו צדיקים ביי, לישרים נאווה תהלה: בפי ישרים תתרום, ובשפתי צדיקים תתברך, ובלשון חסידים תתקדש, ובקרב קדושים תתהלל, במקלות רבבות עמך בית ישראל, שפן חובת כל היצורים, לפניה יי אלוהינו ואלהי אבותינו להודות, להלל, לשבח, לפאר, להרים, להדר, ולנצח, על כל דברי שירות ותשבחות דוד בן ישי עבדך משיחך:

ובכן ישתבח שמך לעד מלכנו, האל המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ, כי לך נאה יי אלוהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד.

שהמליץ על עצה זו, ועיין במבוא לספר יסוד ושורש העבודה (ירושלים תשמ"ז דף מ), ובספר מאורות הגדולים (דף שי"ח) שהביא עדותו של רבינו יחזקאל אברמסקי זצ"ל על מרן החפץ חיים זצ"ל שהיה מנהגו להודות לה' בשבח זה, ובספר שימוש חכמים (דף נ"ב ונ"ג) בשם הרה"ג שניאור קוטלר זצ"ל באורך, וכן ידוע בשם מהרי"ץ דושינסקי

נשמת כל חי תברך את שמך יי אלוהינו, ורוח כל בשר תפאר ותרום וזכרך מלכנו תמיד. מן העולם ועד העולם אתה אל. ומבלעדך אין לנו מלך גואל ומושיע, פודה ומציל, ועונה ומרחם, בכל עת צרה וצוקה, אין לנו מלך עוזר וסומך אלא אתה:

אלוהי הראשונים והאחרונים, אלוה כל בריות, אדון כל תולדות, המהלך בכל התשבחות, המנהיג עולמו בחסד, ובריותיו ברחמים. ויי אלהים אמת, לא יגום ולא יישן, המעורר ישנים, והמקיץ נרדמים, מחיה מתים, ורופא חולים, פוקח עורים, וזוקף כפופים, המשיח אלמים, והמפענח געלמים, וקד לברך אנתנו מודים:

ואלו פינו מלא שירה בים, ולשוננו רנה בהמון גליו, ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע, ועינינו מאירות כשמש וכירח, וידינו פרושות כנשרי שמים, ורגלינו קלות כאילות, אין אנתנו מספיקין להודות לך יי אלוהינו, ולברך את שמך מלכנו, על אחת מאלף אלפי אלפים ורוב רפי רבבות פעמים, הטובות נסים ונפלאות שעשית עמנו ועם אבותינו. מלפנים ממצרים גאלתנו יי אלוהינו, מבית עבדים פדיתנו, ברעב זנתנו, ובשבע

שיר ושְׁבַחָהּ, הִלֵּל וְזַמְרָה, עֹז, וּמִשְׁלָה, נִצָּח, גִּדְלָה, גְּבוּרָה, תְּהִלָּה, וְתַפְאֶרֶת, קִדְשָׁה, וּמַלְכוּת. בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ, וּמַעֲלֵם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל. בְּרוּךְ

אַתָּה, מֶלֶךְ גָּדוֹל וּמְהֻלָּל בְּתַשְׁבְּחוֹת. אֵל הַהוֹדָאוֹת, אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת, בּוֹרֵא כָּל הַנִּשְׁמוֹת, רַבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים, הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי וְזַמְרָה מֶלֶךְ אֵל חַי הָעוֹלָמִים אָמֵן:

פרק ז

זמן אמירתה

תקנת אמירת "נשמת" בשבת

כתבו הפוסקים: "שבח זה הוא יקר ומעולה מאוד, וצריך לאמרו בנעימה". אמירתה בשבת מוזכרת כבר בספר הזוהר, והונהגה בקביעות (כמו פסוקי דזמרה בכלל) החל מתקופת הגאונים. וכן נוהגים במקהלות ישראל לפתוח בתפילת "נשמת כל חי" לאחר שירת "אז ישיר". תפילה זו שכולה שיר שבח והודיה לה' יתברך, נאה לאומרה ביום שבת קדש, כמאמר נעים זמירות ישראל: "מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה ולזמר לשמך עליון" וכו'. הזוהר והאר"י ז"ל מבארים, שאמירת נשמת היא הכנה לכניסת הנשמה היתרה בתפילות השבת.

טעמים נוספים נאמרו לכך שתקנו לומר "נשמת" בשבת קודש. ב"אוצר התפלות" (בראשי בשמים) מובא ש"נשמת" היא כנגד הנשמה יתרה שיש לאדם בשבת. והוסיף שם שיאמר כל השבח בשמחה עצומה, ומגודל התשוקה יקבל על עצמו מסירות נפש.

הלכה

מי ששכח לאמרה והחל לומר ישתבח, אם נזכר לפני אמירת ה' ("בירך אתה..."), חוזר לומר נשמת כסדר, ואם כבר אמר שם ה', לדעת הרמ"א ופוסקי אשכנז אינו חייב לאמרה עוד, אפילו אחר התפילה. אולם

מקובלים ופוסקים ספרדים כתבו, שיאמרנה לפני יוצר אור (אך לא יסיים שוב בישתבח). ולדעת הבן איש חי והגר"ע יוסף, אפילו ענה ברכו יאמרנה שם.

למנהג האשכנזים, מתחיל שליח הציבור של שחרית בשבת (ומחליף את מי שהתפלל פסוקי דזמרה) משוכן עד; בחגים – מהאל בתעצומות; ובימים נוראים מהמלך (ואומרים אז המלך יושב, ולא היושב כבכל השנה). מכין שיש דעות בגמרא ובפוסקים שנשמת היא חלק מברכת ישתבח, מסתבר שדיני ההפסקה בה יהיו זהים לדיני ההפסקה בברכות קריאת שמע.

אמירת "נשמת" בזמנים מקודשים ובעת רצון

לאור חביבותה וחשיבותה המיוחדת של תפילת "נשמת כל חי" נהגו בכמה מקהילות ישראל לומר את תפילת "נשמת" בזמנים מקודשים ובעתות רצון, וכמובא ב"כף החיים" הלכות לולב (סימן תרס"ד אות ל"ט): "מנהג בית אל יכב"ץ, יום הושענא רבה אחר תפילת עלינו לשבח, פותחין ההיכל ואומרים "נשמת כל חי" עד גמר בלי שם ומלכות.

ואחר כך אומרים: "הרי אנחנו מקבלים עלינו בלי נדר קבלה גמורה לשנה הבאה עלינו לחיים טובים ולשלום, כעת וכעונה הזאת, יום הושענא רבא אחר

וכן בזאת חנוכה, בעידנא דרעווא, בשעת שריפת שיירי השמן והתפילות.

כמו כן יש המשוררים תפילת "נשמת" בסעודת יום הפורים ובליל שביעי של פסח ואף בפסח שני.

"והשתא" דאיתנין להכי יובן פשר מנהג חסידי בית א-ל, דלכן ביום הושענא רבה דהוא יומא דדינא, בעת החתימה האחרונה ומסירת הפתקין, אומרים בקשה זו של נשמת ומקבלים עליהם לומר עוד הפעם "נשמת", וזו סגולה יקרה להצלה.

(ספר זכות יצחק ח"א דף רפ"א להגרי"ח סופר שליט"א)

"חסידים" אומרים נשמת כל יום. וכתב רי"ל קלירס שליט"א (המעין תשנ"ז): "מסורת עתיקה היתה שאנשי כנסת הגדולה תקנו לומר "נשמת" בכל יום". (סידור רבי אלעזר מגרמיזא ח"ב חלק סודות התפילה עמ תצ"ז)

תפילת שחרית לומר הלל נוסח "נשמת כל חי" וכו'.

עוד הובא שם בהלכות יום הכפורים (סימן תרט"ו אות י"א): "אכתוב גם אני הדל מה שנראה לי בסיעתא דשמיא והוא, כי פשוט כי באותו היום יחזור בתשובה שלימה על חטא שבא לידו, ובמוצאי יום הכפורים יטבול תיכף אם אפשר, ויעשה פדיון כמנין אותיות שמו, ויתן לעניים יראי שמים, ויקבל עליו בפני עשרה כי בתשלום השנה ההיא יאמר "נשמת כל חי" בפני עשרה....".

בכמה מקהילות האשכנזים אומרים "נשמת" בכל סעודה שלישית, עת רעווא דרעוין, ומה נורא המחזה כאשר בני היכלא פוצחין פיהן בקדושה ובטהרה, בשירה ובזמרה בתפילת "נשמת כל חי".

כמו כן ידוע על כמה וכמה ממקהלות החסידים שנהגו והנהיגו לומר תפילת "נשמת כל חי" בחנוכה בעת הדלקת הנרות,

פרק ח

עובדות והנהגות מגדולי ישראל בתפילת "נשמת"

"נשמת", היו שניהם הגוף והנשמה מברכים יחדיו, ומעתה, מתפילת "נשמת", תברך הנשמה לבדה עד כלות הגוף.

(בארות מים, ד' לקוטים)

ובספר "ראשית העבודה" להרב יהודה זרחיה סגל זצ"ל (ח"א דף ה' ד"ה קבלת עול מלכות שמים) הביא ששמע בנובהרדוק שאם קר לאדם יאמר "נשמת כל חי" ובלי ספק יתחמם ויתלהב וכו'.

בפרי הכרם (ל"ה תש"ס גליין י"ט עמוד ה') הובא מה שסיפר האדמו"ר מבאבוב

בכתבי תולדות שונים מתארים ומספרים תיאורים נפלאים על השתוקקות ודבקות גדולי ישראל באמירת "נשמת". חסידים ואנשי מעשה שבדורות שלפנינו היו מתלהבים בשעת אמירת "נשמת כל חי" בהתלהבות קודש ודבקות נפלאה. נציין עובדות ספורות:

כל עצמותי תאמרנה

הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע ביאר "נשמת כל חי תברך" ... וכי עד עתה מי היה המברך אם לא הנשמה? אלא הפירוש כי עד עכשיו, היינו עד תפילת

שלג, ולשם כך פוזרו חייליו על פני השדה מאות שקי סוכר בכדי שיוכל להחליק עליהם. נענה האדמו"ר ואמר: "וכי איזה השגות יש לו בתאוות? הלא כל תאוותיו לא ישוו לגודל התענוג שיש לנו באמירת "נשמת כל חי" בשבת קודש".

בספר "אברהם עבד ה'" על הרב הצדיק ר' אברהם אהרונוביץ זצ"ל (דף 255)

מובא מעשה זה: אחד מחסידי באיאן הישישים התלונן באזניו של רבי אברום אהרונוביץ זצ"ל כי לבו נחלש, וביום שבת בגלל אריכות התפילה, קשה עליו ההמתנה מבלי לטעום משהו עד שעה מאוחרת. רבי אברום שבעצמו נשאר בדרך כלל ללא אוכל ושתיה עד לשעות הצהרים עד השלימו את תפילותיו וטבילותיו, חס על אותו חסיד חלש ויעץ לו לטעום משהו קל קודם התפילה להחיות את נפשו. אולם הלה נפגע מכך וסרב לאכול קודם התפילה, שהרי הלכה מפורשת בשו"ע שאסור לאכול קודם התפילה, והסמיכו חכמים את דבריהם על הפסוק "לא תאכלו על הדם", לא תאכלו קודם שתתפללו על דמכם.

אך רבי אברום נשאר בשלו, ושדל שוב ושוב את החסיד להכניס לפחות חתיכת "קוגל" לפיו, כדי לחזק את לבו. בלהט דבריו שבקעו מלבו המלא באהבת ישראל אמר לו - "תאכל, ומה איכפת לך, שגם ה"קוגל" יצק יחד אתך "נשמת כל חי".

"תש"מ. בעת שלקחו לבית החולים את נכדתו של מורינו ורבינו שהיתה מסוכנת גדולה, ומורינו ורבינו זצ"ל היה נוכח שם ואמר לכל הנמצאים שם שיקבלו עליהם להגיד נשמת כשתחזור בריאה מבית החולים".

"וכן לזוגתי ע"ה כשהקשתה בלידתה את בתי שתחי לאורך ימים טובים, והיתה

זצ"ל על הרה"ק ר' מענדלי ליסקער זי"ע (אביו של הרה"ק מראפשיץ זי"ע): "גבוה מעל גבוה היתה התלהבותו ודבקותו בעת אמירת התפילה הנוראה "נשמת כל חי", בה היה מאריך מאד בהתעוררות מרובה, בהתאמצות גדולה ובהשתפכות הנפש, עד שמדי פעם בפעם נחלש מרוב עבודה ונפל בהתעלפות עמוקה.

כאשר ראתה אשתו הרבנית הצדקנית (בת הגה"ק ר' איציקל המבורגר זי"ע) שהתנהגות זו עלולה להביא את בעלה הקדוש לחשש סכנה, חס ושלום, הכינה עבורו בערב שבת עוגיות דבש קטנות פחותות מכזית, והכניסה אותם לכיס בגדי השבת שלו, ובקשה ממנו שכשירגיש באמצע אמירת "נשמת" שבא למצב אפיסת הכוחות עד לכלות הנפש, יחוס על נפשו ויאכל מהעוגיות שבכיסו. וכן עשה הרה"ק ר' מענדלי, ובעת הצורך טעם מ"עוגיות הנשמת", ואחר כך המשיך בעבודתו הנוראה לברך בכל עצמותיו את שם קדשו".

המשיך האדמו"ר מבאבוב זצ"ל וסיפר: הרה"ק ר' מענדלי נפטר כמה שנים קודם פטירת אשתו הרבנית, לאחר כמה שנים בשעה שהיתה הרבנית נוטה למות, נענתה פתאום ואמרה: מענדל אומר "נשמת"! מענדל אומר "נשמת"! באותה שעה זכתה שנתגלה אליה בעלה וראתה אותו אומר "נשמת" בהתרגשות עצומה, כדרכו בחיים חיתו. כך חזרה ואמרה כמה פעמים, ובדברים אלו יצאה נשמתה בטהרה.

רבות מסופר בפי חסידים על ההתלהבות העצומה והמתיקות בעת אמירת תפילת "נשמת". פעם ספרו לרבינו האדמו"ר בעל ה"בית אהרן" מקרלין זי"ע על המלך נאפוליון שנכנס בו רוח שטות וחדד באחת מימות הקיץ להחליק על הרי

משום מעשה שהיה, ושחררני, ומאז אנכי ממליץ בכל עת צרה לומר נשמת".

(ספר תורה יבקשו מפיהו דף 275 על רבינו הגאון רבי שמעון שקאפ זצ"ל)

"ועוד יסופר: פעם אחת הגיע הלך עני בימי החורף הקשים להוראדנה, ומרוב טלטול הדרך במזג האויר הקשה נפל קפוא מקור, והביאוהו לבית המדרש בהוראדנה בכדי להשיב את נפשו. רבינו נענה ואמר: מה לכם לבקש הרבה תחבולות, שיאמר נשמת ועל ידי כך יתחמם ויתרפא מיד. (וראה שער השמיני פרק ח' שרבינו מפליג בגודל מעלת אמירת נשמת)".

(ספר יסוד ושורש העבודה במבוא דף מ, וכן בספר שימוש חכמים דף נ"ב ונ"ג בשם הג"ר שניאור קוטלר זצ"ל על רבינו אלכסנדר זיסקינד זצ"ל)

הוא ["החפץ חיים"] היה רגיל על משכבו בלילות להודות לה' על הטובות שגמל אתו, והיה הולך ומונה את כל פרטי חסדיו שהטיב עמו במשך כל ימי חייו, שעזר לו ביתמותו, שסייע בידו ללמוד תורה ולחבר ספרים, שנתן לו חתנים טובים וכו'. כן מספר ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל שבימי צעירותו נזדמן לו ללון בעיר אחת באיזה מלון. והנה בבוקר השכם הופתע לשמוע דרך הקיר מהחדר שבשכנותו קול יהודי האומר תפילת נשמת במתיקות רבה, ומתרגם באידיש מילה במילה את כל ההודאות והתשבחות בהתלהבות גדולה ובבכיות, עד שהודעזע כולו, למחרת נודע לו שבחדר הלז התאכסן ר' ישראל מאיר והוא נהג כדרכו בלילות להביע הודאות לפני ה'.

(ספר מאורות הגדולים דף שי"ח אות קנ"ה על מרן רבינו החפץ חיים)

בספר שערים בתפילת (שער רינה עמוד ז' בהגהה) להרה"ג שמשון פינקוס

בסכנה, אמר מוריני ורבינו זצ"ל שתקבל על עצמה כשתלד כשורה ולד בריא שתגיד עד פסח נשמת בכל יום (איני זוכר בדיוק אם אמר עד פסח או שתגיד במשך חצי שנה כל יום).

"פעם משהו ממשפחתי חלם חלום לא טוב ונשנה, וחשש מאוד מהחלום כמדומה מפני שהיה גם חולה, ואמר מוריני ורבינו זצ"ל שיקבל עליו אם יחיה עד פסח (עד אז היה בערך חצי שנה) שיגיד בפסח נשמת".

(ספר אורחות רבינו ח"א דף של"ד אותיות ה' ו' ד' על רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפלר" זצ"ל)

"יעץ בשם הרבי ר' העשיל זצ"ל שיקבלו על עצמם בעת צרה רח"ל, ליתן צדקה, וכאשר יצא לרווחה יאמרו בלי נדר נשמת כל חי עד סוף ישתבח בלי הברכה".

(ספר תולדות יעקב דף קכ"ד בהערה 5 על רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפלר" זצ"ל)

"מרן הקהילות יעקב היה נוהג וכן היה מייעץ לאחרים העצה של ר' העשיל (רבו של הש"ך) שבעת צרה ל"ע יקבלו על עצמם ב דברים אלו (בלי נדר): א. ליתן צדקה. ב. שכשיצאו לרווחה לומר נשמת כל חי עד סוף ישתבח בלי החתימה של הברכה".

(ספר לשכנו תדרשו דף צ"ב בשם מרן רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפלר" זצ"ל)

"סיפר הגאון ר' ישראל גוסטמאן בעל "קונטרסי השיעורים": כשהגיע זמני להתייצב בצבא הפולני חששנו מאוד, ונכנסנו לרבינו ליטול ברכתו ולהתייעץ עמו מה לעשות בכדי שלא יגייסונו, לבד כל ההשתדלויות שכבר עשינו. ורבינו ייעץ לנו לומר תפילת נשמת כל חי בכוונה ובזה להנצל. וכך הוה, שניצלתי בנס, שבדיוק הנציג שקבלני הכיר את אבי ונטה לי חסד

לאחר שעשו סעודה ושרו ושבחו בשמחה אז ירדו גשמים, כמו שנאמר (תהלים ס"ח ד): "וצדיקים ישמחו יעלצו לפני אלקים וישישו בשמחה".

זצ"ל מדבר מענין חשיבות ההודאה והלל בעת הצרה דוקא שאז נפתחים שערי השפע. ומביא מעשה בשנת בצורת שלא ירדו גשמים וגזרו תעניות ולא הועילו, ורק

פרק ט

נדרי אשלם

זרה. על זה השיב לו הקדוש ברוך הוא ואמר (שם ט"ו): "והנה אנכי עמך", שהבטיחו על כך.

הבקשה השניה היתה "ושמרני" וגו', היינו, שישמור אותנו מעוון גילוי עריות, ועל זה השיב לו הקדוש ברוך הוא: "ושמרתך". הבקשה השלישית היתה "בדרך הזה אשר אנכי הולך", היינו, שלא יבוא לידי שפיכות דמים. על זה ענה לו הקדוש ברוך הוא: "בכל אשר תלך". ומפני שאחר הנדר, נכשל בשלושת הדברים. בעבודה זרה שנאמר (שם ל"ה ב' ד'): "הסירו את אלהי הנכר וגו' ויטמון אותם יעקב". בגילוי עריות שכן נאמר (שם ל"ד א'): "ותצא דינה בת לאה". ובשפיכות דמים שאמר לו הקדוש ברוך הוא (שם ל"ה א'): "קום עלה בית אל". נמצא שעל ידי איחור הנדר נכשל בשלושה.

לכן צריך האדם להזהר הרבה בפיו שלא יהיה רגיל בנדרים, ואם יש הכרח גדול לנדור יזהר לקיימו מיד, שאמרו חכמים: "כל המאחר לקיים נדרו בניו הקטנים ואשתו מתים, שנאמר (קהלת ה ה) "אל תתן את פיך לחטיא את בשרך וגו' למה יקצוף האלהים על קולך וחבל את מעשה ידיך", היינו, כל המאחר נדריו בניו מתים. ובמשלי (כ"ב כ"ז) נאמר: "אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתך".

ישנם אנשים שמקבלים על עצמם בנדר לומר "נשמת" עם שלושה או עשרה בני אדם או יותר, ומקבלים על עצמם צדקה, תפילה או סעודה ועוד מיני נדרים, ולכן מצאנו לנכון להביא כאן מענין חומר הנדרים והזהירות מהם, ושעדיף שכל קבלה שאדם יחיד או ציבור יקבלו על עצמם, יקבלו בהבטחה, ולא דוקא בנדר, ושכל אחד יתייעץ עם רבו כיצד לנהוג בענין.

וכך מופיע בספר "מעם לועז" (פרשת מטות מסעי) וזה לשונו: "אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: אם אתם נודרים נדר, ראו לשלם מיד, ותלמדו לקח מיונה הנביא שהיה במצולות ים והיה בסכנה, ונזכר שנדר נדר ולא קיימו. אמר: רבונו של עולם, יודע אני העוון שעליו באתי לידי צער זה, בגלל הנדר שהבטחתי ולא שלמתי. לכן אני מבקש ממך, תצילני ואקיים נדרי. וזהו שאמר (יונה ב ג-ה): "ויאמר קראתי מצרה לי וגו' ואני בקול תודה אזבחה לך אשר נדרתי אשלמה".

וכן מצינו ביעקב אבינו, שכמה פורענויות ארעו לו בעוון זה שנשתהה לקיים הנדר שנדר, שכן נאמר בפסוק (בראשית כ"ח כ): "וידר יעקב נדר לאמר, אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך". שבקש מאת הקדוש ברוך הוא שלשה דברים. הדבר הראשון "אם יהיה אלהים עמדי", שלא יתן לו להכשל בעוון עבודה

והוא סבור שעל ידי אמירת "מותר לך" שלוש פעמים על ידי שלושה אנשים הותר הנדר, ולפיכך ראוי שלפני שמוציא מפיו דיבור של מצוה, יאמר "בלי נדר".

וכל הנודר נקרא רשע וחוטא, אף על פי שמקיים הנדר. ואם מאחר נדרו, פנקסיו נבדקים למעלה לראות מעשיו הטובים, ומזכירים לו כל חטאיו שעשה מימיו, שהכל רשום. ומזה רואים באיזו סכנה מעמיד עצמו זה שנודר נדר. לכן יזהר אדם שלא ידור אפילו בעניין של צדקה, אלא יתן צדקה בלי הבטחה, ואם יש הכרח לנדר, כגון שעושים מגבית בבית הכנסת, יאמר בלחש "בלי נדר".

ואם נודר אדם כדי לחזק עצמו ולתקן דרכיו הטובים, משובח הוא. כגון זה שהוא גרגרן ושתיין ונודר שלא לשתות יין כך וכך זמן, או שנודר שלא לשתות לשכרה, או לפרוש ממידות מגונות אחרות אלו נדרים לשם שמים משובחים, ומצווה לנדר, שעושה כן לעבודתו יתברך. שאם יש בו מידות מגונות אלו, בוודאי יבוא לידי חטא. ועל נדרים אלו אמרו במשנה באבות (פ"ג מ"ג): נדרים סייג לפרישות. מכל מקום, לא ירגיל עצמו בכך לנדר תמיד, אלא ישתדל לפרש "בלי נדר".

פרק י

רשיות לנשמת

מוֹשְׁבוֹ, וְהַשְּׁמִים וְשְׁמֵי הַשְּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם מְרַכְּבוֹ, וְהֵם לִפְנֵי כְּאֵין מֵאֶפֶס וְתִהְיֶה נְחֻשְׁבוֹ לוֹ, וְהוּא לְעוֹלָמִים חַי: שְׁמֵשׁ וַיֵּרַח מְאוּר הַדְּרוֹ מְאֻרִים, וּמִזְהָרִים לְאֶרֶץ וְלְדָרִים, לְשִׁמּוֹ מְשֻׁבָּחִים וּמְהֻדָּרִים וּמְפָאָרִים, וְכָל הַבְּרוּאִים וְגַם הַיְצוּרִים, עֲדִיו וְעִבְדֵּיו כִּי הוּא בָּרָאם

ודעו שמיעקב אבינו אנו למדים, שאם אדם שרוי בצער, מצווה לנדרור לעשות צדקה או ללמוד. וזהו שנאמר שם: "וידור יעקב נדר לאמר". שכל "לאמר" בא לרמוז שיש לומר הדבר לאחרים, ודבר זה בא ללמדנו שמצוה לנדרור בעת צרה.

ואף על פי שאז אינו עושה כלום, אבל אותו הזכות שנדר עומדת לו ומצילתו מן הצער. וצריך אדם לתלות הנדר ביעקב אבינו, שאם יש לו בן חולה, יאמר ש"אם אלהי יעקב ישלח רפואה לבני, אני מתחייב ליתן כך וכך צדקה או לעשות מצוה פלונית", שמאחר שלמדים הדבר מיעקב אבינו, יש להזכיר שמו.

ויש אומרים שיזהר אדם ולא ידור נדר ואפילו בשעת צרה. ולא נאמר הדברים הנ"ל שיש לדור בשעת צרה אלא בדורות הקדמונים שהיו מקיימים את מה שמבטיחים, ואילו כיום הרבה טרדות ועכובים מצויים המונעים את האדם מלקיים נדרו, ואם לא יקיים נדרו, יגרום לו הדבר הרבה פורענות.

ואפילו אם עושה התרה, אין הדבר ברור כל כך, שכן הרבה דינים והרבה חילוקים יש בזה, ויתכן שאין לו התרה,

רשות לנשמת למה"ר שלמה בן יעקב זצוק"ל (חי לפני כמאה וחמשים שנה) - **רשות ע"פ כתב יד מתימן**

אוֹדָה י"י מְאֹד וּבְתוֹךְ רַבִּים אֲהַלְלֶנּוּ, וּבְחֵן שְׁפָתַי אֲגַדְּלֶנּוּ, וּמִשִּׁירֵי אֲהוֹדְנֶנּוּ, כִּי הוּא אֲדוֹן לְכָל חַי: בְּרוּם עוֹלָם בְּעֶרְבּוֹת

רשות לנשמת מרבי שלמה בן אבון
תנשיג ערך שיר לאל מפלא, ולו פה רננות
כים מלא?

שחקים, אשר בם יקר אהל, ומרום ומי-ים
בזיו שיעלו יחו בלי פה הדר פעלו
 - וציץ מאדמה, ואד יעלה.

למי פה ולשון יחו היקר לסודיו, ורבו לאין
מחקר; הלא לב חכמים לזאת נעקר,
להבין אשר לו יהי נגלה.

מבזן כם פבודו ברום תקנו, כנגד דביר בן
בכור שפנו, ביה צור לבד משה חסנו
ועולם כאשכול ישו נתלה.

חמזן מי מעונו באש חפרם, ברוחו ישרתו
לפיו - אשרם, ונגלל יסודם, אשר
אשרם, ירוצין לניבו ולא יכלה.

פרית אב חמונו ונעם שמו יקים למענו לבן
רחמו, מעניו ביום יום בהלחמו, ויחיש
פרות עם שמו יחלה!

ובידו נפש כל חי: הוא אחד ואין שני בכל מקום הוא שם, גלגל אור מפני חשך והיום והלילה להפרישם, יצר מלאכים לשרתו והוא עקרם ושרשם, והוא מקור הברכות ונשמה לכל חי: והוא נטה שמים בחכמה, ותולה ארץ על בלימה, ומשברי הים וגליו סגר עליהם כאין חומה, לו כל ברה תכרע מהלל בפה כל חי: והוא קדמון לכל קדמון, והוא ראשון והוא אחרון, והוא בעל הרחמים והרצון, ובטובו ורחמיו משביע לכל חי: קצרו הלכות מרוממותו, ונלאו הלשונות מלספר גבורתו, עמודי שמים ירפפו ויתמהו מוגרתו, מי בא עד תכונתו, מי שבע תמונתו, והוא נעלם מפל חי: יען לשוני אמרתיך, קדשתך ועצמותיך, כפי בחי לא לפי תהלתך, מה רבו מעשיך ו"י מאד עמקו מחשבותיך, על בן יודוך פעולים ויאמרו נשמת כל חי: ואומר נשמת וכו

פרק יא

מספר הקדוש פרי עין חיים (שער השבת - פרק יט)

והנה כמו שלמטה בסוד צ' דצלם, שכבר יש בהם מלכות דתבונה, מה שאין כן במ' דצלם שלא נתלבשו המוחין עדיין, אך בל' של צלם, בטש קוצי דשערי דאריך אנפין, ויצאו תפילין בכח ובדקות דק ביותר משל מעלה, ואז נעשה גם כן לאה בסוד אור פנימי, ואלו הם סוד התפילין של שבת, שהם למעלה מן הראש, שהם ל' דצלם. וכשבא שבת בא פנים חדשות, שהם אלו המוחין שבסוד ל' דצלם שהיו למעלה בראשו בסוד תפילין. ועתה בשבת נכנסו בראשו, ונעשין מוחין חדשים לאחד מהבחינות, והם פנימים עתה, ולזה אין אנו

טעם שאין תפילין בשבת, כבר בארנו, כי המוחין דזעיר אנפין כשיוצאין מבינה הם ד', והם סוד מ' דצלם. ואחר כך נכנסין בנצח הוד יסוד דתבונה, ונעשין ג', והם סוד מגדל הפורח באויר. כי אז בחי לאה, אשר שם סוד מלכות דתבונה, ומקבלת האור שהוא סמוך ליסוד, וקוצי דשערי דאריך אנפין בטש שם, ונעשין שם תפילין בכח, שם באותו הצלם, כמו שכתוב בזוהר, כי בעבור צלם של ב"ו, יש בו צלם אחר רוחני, וזה סוד אך בצלם יתהלך איש, שאותו צלם הוא מגדל הפורח באויר, כעוף הפורח ועובר.

רצון שהוא ת"ת, והוא אין כערכך. אח"כ היכל אהבה שהוא חסד, שהוא אל אדון. אך היכל שכנגד הנצח, אע"פ שהוא קו ימין, אינו עולה, כי הוא קשור עם הוד, תרי פלגי גופא, ולכן הוא דין, וגם כי הוא לבר מגופא. **והנה** היכל לבנת הספיר דיסוד ז"א, עולה בשבת למעלה מכל ז' היכלין דאו"א, עד היכל אהבה, ומקבל משם אור, והם ו"פ הכל, והם מלמטה למעלה, מן יסוד עד חסד, והרי נקשר היסוד בהיכל אהבה העליון. וז' היכלי או"א, נקראו ז' הסריסים כנודע.

והנה ז"פ הכל, הם על הסדר מלמטה למעלה, מיסוד עד חסד, כיצד - ובורא את הכל, היכל לבנת הספיר, דיסוד ז"א שעולה להיכל לבנת הספיר דאו"א. בהכול יודוך, עולה להיכל עצם השמים. בהכל ישבחוך, עולה להיכל נוגה. והכל יאמרו, להיכל רצון. בהכל ירוממוך, להיכל זכות. ביוצר הכל, להיכל אהבה. והטעם שנקרא כל אחד כל, כי כל אחד כלול מנ' שערי בינה, הנפתחים בשבת, כמנין כל.

מהחברים - ויתחיל נשמת כל חי, וסופי תיבות תלי, הידוע אצל בעלי תכונה. ומכאן רמז לסוד הנשמות הפרודות מח"י עולמים, מברכין ישראל שם הנכבד, ג"כ הצדיק מברך אותו למעלה, והכלה נמצא שהיא כלולה מב צדיקים, מן צדיק של מעלה, ומצדיק של מטה. וסימן צדיקים ירשו ארץ, לפי שאחיזתן מצדיק עליון, מוכתר בתוספת ברכה של מעלה, ומלכות ג"כ מתברכת מהנשמות הפורחת מחי עולמים, והיא כלולה בכל, ומברכין אותה מ"ה תיבין, מן ואלו פינו, והם מן נשמת עד לבדך אנו מודים, שם מ"ה תיבין, כנזכר זהר אח"כ ישתבח בחלל הבריאה. והקדיש ג"כ. ומשם ואילך ברכת יוצר עולם הבריאה.

מהחברים - כוונת כי לעולם חסדו, הנה כולם מסתיימין בחסדו, שהם ג'

מניחין תפילין בשבת, כי התפילין נעשין מוחין פנימים, ובתחלה היו מקיפים לזעיר אנפין, והיו בבחינת אור פנימי ללאה. וכבר נודע, כי התפילין הם מבחי חיי המלך, כי המלך הוא זעיר אנפין, והחיים נמשכין לו מבינה, כי אהי"ה הוי"ה אהיה כמנין חיים, כנזכר בכוונת המניח תפילין, והוא בנשמת כל חי רמוז כאמור, כי הנשמה היא מבינה, וכ"ל ח"י כמנין חיים, והם תמורת התפילין שהם חיי המלך כנ"ל.

ועתה נבאר יום שבת, ובו יבואר ענין שחרית דשבת, עד סוף עמידה. דע כשמתחילין לומר קרבנות, עד נשמת כל חי, נכנסין ברישא דז"א מקיפין שניים דמ' דצלם דאמא, כולו נכנס בפעם אחת, ובנשמת כל חי אז נכנסין המקיפין מ' דצלם אבא, וזה סוד נשמת כל חי, ראשי תיבות גימטריה ע"ח, ג' הויות, שהם חב"ד דמקיף דמ' דצלם אבא, ונכנסין בפעם אחת, ואז תכוין לקבל תוספות נפש דבחי קדושת היום דכורא, כי נר"נ של הלילה, כולם נוקבא, וביום הם הדכורין.

וסוד נשמת כל חי, הוא תוספות קדושה דבריאה, ואין תוספות רק בג' היכלות לבד, שהם ג' חלוקות - מן יוצר אור עד אין כערכך, ומן אין כערכך עד אל אדון, ומן אל אדון עד תתברך, הרי ג' חלוקות. וכבר בארנו ענינו, כי הרי אלו היכלות של יוצר דחול, הם ז' היכלי ז"א. אבל בשבת, נפתחין היכלי שבת, והם היכלי דאו"א דבריאה, ואז עולין ההיכלי ז"א, ונכללין שם, ומקבלין משם תוספות. אמנם ז' היכלי דאו"א, הם ז"פ הכל, כנזכר כאן - ובורא את הכל, הכל יודוך, והכל ישבחוך, והכל יאמרו, הכל ירוממוך סלה, יוצר הכל.

אמנם לא כל היכלי ז"א עולין, רק ג' לבדם, שהם יותר חסדים ממותקים מכולם,

א' הוא היכל היסוד, הנקרא לבנת הספיר, והוא מן יוצר עד אין כערכך, אחר כך היכל

נשמה, כי בינה הוא בחי נשמה, ונקרא חיי ז"א, שהוא חיי המלך.

בפי ישרים - הם ד' שיטות, כל שיטה בת ג' תיבות, והם נגד ד' רגלי המרכבה, כ"א כלול מג, בסוד י"ב מלאכים, הנזכר פרשת ויצא דקמ"ט, ויש לכוין בהם גם בהאל בתעצומות י' תיבין, ובהמלך ו', ובשוכן עד ה', הם נגד אבא וז"א ואמא, ונוקבא כלולה באמא.

הויות שבמזלא, שהחסד עליון מתפשט בהו. וחסדים הללו נקראים חסד דלגאו, לכן יש לכוין ב' פסוקים ראשונים, יוד בקמץ של הויה דא"א, ובה פסוקים ה' קמוצה, בו פסוקים, יוד קמוצה. ובחמשה פסוקים, ה' קמוצה. כי נקודת קמץ בכתר, בסוד חסד, וקמץ הכהן.

נשמת כ"ל ח", גימטריה חיים, זהו תמורת תפילין, הנקרא חיי המלך. וזהו

פרק יב

רבי חיים ויטאל זי"ע - שער הכוונות

חי העולמים. אמנם אני לא קבלתי דבר זה ממורי ז"ל ואומר קדיש עד דאמירן בעלמא וזה נוסחו:

שער הכוונות - דרושי קידוש ליל שבת דרוש א' ענין תפילת שחרית של שבת

ענין התפלה של שחרית דיום שבת. הנה נת"ל כי בלילה יכוין האדם לקבל תוס' נר"ן ושלשתן הם בחי' נוקבין וביום שבת יכוין ג"כ לקבל בחי' נר"ן ושלשה דכורין מבחי קדושת היום שהוא דכורא. ואמנם ג' המקומות שבהם צריך לקבל תוס' הנז' שמעתי בתחלה ממורי ז"ל שבברכו של קודם יוצר דשחרית יכוין לקבל תוס' הנפש דכורא ובסמיכות גאולה לתפלה יכוין לקבל תוס' רוח ובמוסף במלת אי"ה מקום כבודו כו' יכוין לקבל תוס' נשמה אבל אח"כ שמעתי ממוז"ל באופן אחר וכמ"ש בע"ה בכללי הדרוש כ"א במקומו וזה החלי בע"ה דע כי מן התחלת תפלת שחרית מן סדר הקרבנות עד נשמת כל חי כו' נכנסו בחי' אורות המקיפין של בחי' המוחי' דז"א מבחי המקיף העליון הנק' אות מ' דצלם דאי ובס

הקדמת מוהר"ר שמואל ויטאל ז"ל בנו של מוהר"ח"ו ז"ל לשער הכוונות (השער השישי שער הכוונות): אז ישיר כו' ה' ימלך לעולם ועד יאמר פסוק זה ב' פעמים בלשון הקודש ובפ"ג בלשון תרגום ה' מלכותיה קאים כו' כי בא סוס פרעה כו' ובני ישראל הלכו כו' כי לה' המלוכה כו' ועלו מושיעים כו' והיה ה' למלך כו' ישתבח שמך ולא יאמר פסוק שמע ישראל קודם ישתבח כו' כאשר נמצא בקצת סידורים הנדפסים גם אין לומר ובכן ישתבח שמך כו' אלא אם כן הוא בשבת שאומרים נשמת כל חי ואחר כך אומר ובכן ישתבח שמך כו' גדולה גבו תהלה ותפארת ויקדים גדולה לגבורה כי כן הסדר ב"ס. וכן נזכר בזוהר (פ תרומה) בא"י מלך גדול ומהולל בתשבחות התיו בחיריק כמ"ש הטעם לעיל בב"ש הבוחר בשירי זמרה מלך אל חי העולמים אמן. ושמעתי מפי חכם אחד כי שבח זה תקנו אברהם אבינו ע"ה ונרמז בראשי תיבות שאחר סיום הברכה. א"ל ההודאות ב"ורא כל הנשמות. ר"בון כל המעשים ה"בוחר בשירי זמרה. מ"לך אל

והנה ענין סוד נשמת כל חי הוא בחינת תוספות קדושת שבת בעולם היצירה כנודע כי תיקון נשמת כל חי הוא בסדר הזמירות שהם ביצירה כי סדר יוצר אור כו הוא בבריאה ותכוין בנשמת כל חי כו' כי מלת כל חי הוא בגימטריה ס"ח אהי"ה הוי"ה אהי"ה והם בגימטריה חיים והם סוד התפילין הנקרא חיי המלך. והכונה היא כי זה הוא תמורת התפילין שבימי החול. הקדישים דיום שבת לא קבלתי כונתם ממורי ז"ל.

נשמת כל חי אז נכנסין המקיפין דאות מ' דצלם דאבא וזה סוד נשמת כל חי ראשי תיבות נכ"ח שהם כמנין ג' היות שהם ג' מוחין חב"ד בבחי אורות מקיפין מבחי מ' דצלם דאבא והרי נשלמו ליכנס ברישא דז"א כל המקיפי שלו מב הצלמים דאי ודאבא ולכן תכוין כי עתה באמרך נשמת כל חי לקבל חלק תוס' נפש דכורא שבך מבחי' יום שבת דכורא כנ"ל.

פרק יג

אשרי מי שמתקן להשכינה דירה נאה בלבו, כלים נאים באבריו ואשה נאה שהיא הנשמה

יורדות עמה לדור בישראל, ז"ש ושמרו בני ישראל את השבת לעשות השבת לדורותם, [דורש דדרת"ם חסר, לשון דירה - עיין ז"ח רות (הנ"ל)]. אשרי הוא מי שמתקן לה [לשכינה] דירה נאה בלבו, וכלים נאים באברים שלו, ואשה נאה שהיא הנשמה, שבשבילה שורה עליה השכינה העליונה [היינו בינה], שהיא נשמת כל חי. פירוש "הסולם" כאן.

ובכסא מלך כאן: דירה נאה בלביה, שהוא מדור החיים, משכן הנפש; כלים נאים אבריו, משכן הרוח; ואשה נאה נשמת כל חי^[א].

ב. ועיין בהגהות מוה"ר אליהו גוטמאכער מגרידן למסכת שבת (דף כ"ה ע"ב^[א]), בביאור דברי הש"ס "ותזנח משלום נפשי"

א. ובתיקוני זהר תיקון ו' (דף כ"ב ע"ב^[א]) כתב, וז"ל: בזמנא דשכינתא איהי בגלותא אתמר בה (בראשית ח, ט) ולא מצאה היונה מנוח וגו', אלא בשבת ויומין טבין, ובבהיא זמנא אתייחדת עם בעלה. וכמה נפשות יתרון קא נחתין עמה לדיירא בישראל, הה"ד ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם. זכאה איהו מאן דמתקן לה דירה נאה בלביה וכלים נאים באיברים דיליה ואשה נאה דאיהי נשמתה, דבגינה שריא שכינתא עילא דאיהי נשמת כל חי עליה, עכ"ל.

בבעת שהשכינה היא בגלות [בבי"ע] נאמר בה ולא מצאה היונה מנוח וגו', אלא בשבת וימים טובים, [שאז היא עולה לאצילות], ובעת ההיא מתייחדת עם בעלה [היינו ז"א]. וכמה נפשות יתירות הרי

ב. הובא בספר תוצאות חיים (קיצור ספר ראשית חכמה לבעל הר"ח) סימן צ' (ומקדים): ועוד פירש בתיקונים בענין תיקון האדם לשבת).

ג. ועיין ברכות (דף נ"ז ע"ב): שלשה דברים מרחיבין דעתו של אדם כו'.

ד. נדפסו בחידושים והגהות מאת גאוני ישראל אדירי התורה כו' הנדפסים בסוף המסכת.

זו הדלקת נר בשבת. "נשיתי טובה" ר' אבא אמר, זו מטה מוצעת ואשה מקושטת לתלמידי חכמים", וז"ל: איתא בתיקוני זוהר שתיתאי, וז"ל, ושמרו בני ישראל את השבת לעשות וגו' לדרתם, חסר כתיב, זכאה איהו מאן דמתקן לה דירה נאה בלביה וכלים נאים באברים דיליה ואשה נאה דאיהי נשמתי וכו'. ולזה נתכוין ר' אבא דבגלות לא זכינן לאלה הכוונות כמו בהיות קדושת הבית, עכ"ל.

מפעל הזוהר העולמי

סניף ירושלים

רחוב לייב דיין 19/1 ירושלים, 95181

טל': 02-9923264/0546839989

thelightofthezohar@gmail.com

להזמנות ספרי הזוהר

טפסים להצטרפות של 70,000 איש, סטים, ספרים, עלונים - עברית ובאנגלית, שיעורים, דרשות, דיסקים, ועוד בארץ ובחו"ל.

הרוצה לארגן דרשה בעירו ולהזמין את **כ"ק מרן אדמו"ר** שליט"א, על מנת לחזק לימוד הזוהר הקדוש, נא להתקשר:

לר' יהושע גולדשטיין נ"י

טל': 02-9923264/0546839989

בנק הדואר 22251075

נחל לכיש/24 בית שמש
054-843678

70,000 איש

**מתאחדים בקריאת הזוהר הקדוש
יחד שבטי ישראל, אנשים, נשים, וטף
כל לומד מתחייב לקרוא בכל יום 3 עמודים מהזוהר.
בכל חודש מסיימים לקרוא ביחד
אלף פעמים את הזוהר הקדוש**

**המצטרף יזכה לברכה מידי חודש
בציון של אוהל הרשב"י במירון
ומקבל שכר כנגד כולם - 70 מיליון סיומים של כל ספרי הזוהר**

**להצטרפות נא להתקשר לטל: 03-5784413 פקס: 03-578-4480
מייל: AOEL612@gmail.com**

יש לציין: שם ומשפחה, שם האמא, מקום הלימוד, עיר, טלפון
וכן את סוג הבקשה לברכה: זוג, פרנסה, זרע של קיימא, רפואה, שלום בית, וכו'

**שְׁעָרֵי שָׁמַיִם נִפְתָּח, וּמִיד לָנוּ יְרוּחַ, לְהַחִישׁ לָגָאֲלָנוּ כְּפִי שְׁהִבְטַח,
וּמְשִׁיחַ צְדָקֵינוּ לָנוּ יִשְׁלַח, וּבְאוֹ הַשְּׁלוֹם וְהַשְׁלֹוּה וְהַשְׁקֵט וּבְטַח**

שטר שותפות

יהודי יקר!!!

בס"ד זכית להיות שתף במאמצי הגאולה
וללמוד זוהר הקדוש "יחד שבטי ישראל",
להווי ידוע לך, שבשתי דקות לימוד זוהר ליום,
אתה בן עולם הבא, וזוכה להיות מרואי פני המלך!
ברצוננו להגיע לכל יהודי ויהודי באשר הוא שם!
וזהו בגדר הצלת נפשות ממש! ובך משתבח הקב"ה בכל יום!
בכמה שקלים ליום אתה נעשה שתף לרשב"י הקדוש,
זוכה לשמירה והגנה לך ולמשפחתך ובכל משלח ידך.
בא והטה שכם, למפעל הקדוש
שכלו לשם שמים, לקירוב הגאולה ברחמים.

זכור המשיח בפתח!

וכל מי שיינס בתוך תיבת ההצלה של הרשב"י, יזכה לסבת מגן!
ולא יחוש ולא יפחד מהאויבים, מהטילים, ומפל מיני פגעים.
הרוח בולו שלך,
תן לרשב"י ותקבל פי אלה,
בברכת אלה המגן,
מפעל הזוהר העולמי

אנא הושיטו ידיכם ומלאו את הטופס המצורף,

ושלחו בפקס: 02-9951300

לתרומות בפרטים אשראי: 054-8433385

ניתן לשלוח בפקס הנ"ל, שמות לתפלה וישועה:

וכן אפשר להתפלל וללמוד זוהר הקדוש לעלוי נשמות

תזכו למצוות ולחיים טובים!

בס"ד

הוראה לחיוב חשבון תורם יקר אנא מלא במקומות הלבנים

קוד מסלקה		סוג חשבון		מספר חשבון									
בנק	סניף												

קוד מוסד										אסמכתא/קוד מזהה של הלקוח בחברה			
4	7	6	9	5									

לכבוד בנק _____

סניף _____

כתובת הסניף _____

אני/הח"מ _____ (שם בעל/ החשבון כמופיע בספרי הבנק) מס' זהות _____

רחוב _____ עיר _____ מיקוד _____ טלפון _____

נתתי/ים לכם בזה הוראה לחיוב את חשבונותי/היך בסניפכם, בגין תרומה בסכומים ובמועדים שיופצאו לכם מדי פעם בפעם באמצעי מגנטי, ע"י "גן עדן התחתון" כמפורט מטה ב"פרטי הרשאה".

2. ידוע לי/לנו כי:

א. הוראה זו ניתנת לביטול ע"י הודעה מפני/מפניו בכתב לבנק ול"גן עדן התחתון" שתכנס לתוקף, יום עסקים אחד לאחר מתן ההודעה בבנק וכן, ניתנת לביטול ע"י הוראת כל דין.

ב. אהיה/נהיה רשאי/ם לבטל מראש חיוב מסוים ובלבד, שהודעה על כך תימסר על ידי/נו לבנק בכתב, לפחות יום עסקים אחד לפני מועד החיוב.

ג. אהיה/נהיה רשאי/ם לבטל חיוב, לא יותר מתשעים ימים ממועד החיוב אם אכיר/נכירי לבנק, כי החיוב אינו תואם את המועדים או הסכומים שנקבעו בכתב הרשאה, אם נקבעו.

3. ידוע לי/לנו כי הפרטים שצוינו בכתב הרשאה ומילויים, הם נושאים שעלינו להסדיר עם המוטב.

4. ידוע לי/לנו, כי סכומי החיוב עפ"י הרשאה זו, יופיעו בדפי החשבון וכי לא תישלח לי/לנו ע"י הבנק הודעה מיוחדת בגין חיובים אלה.

5. הבנק יפעל בהתאם להוראות בכתב הרשאה זו, כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת, וכל עוד לא תהיה מניעה חוקית או אחרת לביצועו.

6. הבנק רשאי להוציא/נו מן ההסדר המפורט בכתב הרשאה זה, אם תהיה לו סיבה סבירה לכך, ויודיע לי/לנו על כך מיד לאחר קבלת החלטתו, תוך ציון הסיבה.

7. נא לאשר לי/גן עדן התחתון" בספח המחובר לזה, קבלת הוראות אלו מפני/מפניו.

פרטי הרשאה _____ מספר פעמים _____ מתאריך _____ עד תאריך _____

חתימת בעל/י החשבון _____

קוד מסלקה		סוג חשבון		מספר חשבון									
בנק	סניף												

קוד מוסד										אסמכתא/קוד מזהה של הלקוח בחברה			
4	7	6	9	5									

אישור הבנק

לכבוד "גן עדן התחתון" (עפ"י זוהר פ' לך לך)

רח' נחשון 10 בית שמש 29099

בית שמש

קבלנו הוראות מ _____ לכבוד חיובים בסכומים ובמועדים שיופיעו באמצעי מגנטי שתצוינו לנו מדי פעם בפעם, ואשר מספר חשבונות/ם בבנק יהיו נקוב בהם, והכל בהתאם למפורט בכתב הרשאה.

רשמנו לפנינו את ההוראות, ונפעל בהתאם כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת, כל עוד לא תהיה מניעה חוקית או אחרת לביצועו, כל עוד לא התקבלה ביטול בכתב על ידי בעל/י החשבון, או כל עוד לא הוצא/י בעל/י החשבון מן ההסדר. אישר זה לא יפעל בהתחייבותיכם כלפינו, לפי כתב השימוש שנחתם על ידיכם.

בכבוד רב,

בנק _____

סניף _____

חתימה וחותמת הסניף

תאריך _____